

glasilo

Občine Šempeter-Vrtojba



**Zgodbe uspeha
Pust 2020
Zanimivi intervjuji
Sejšeli**

pomlad 2020

marec 2020

Spoštovane občanke in občani!



Tudi sam želim nekaj uvodnih besed nameniti pandemiji koronavirusa SARS-CoV-2, ki povzroča bolezen, ki jo je svetovna zdravstvena organizacija poimenovala COVID-19. Bolezen je nevarna predvsem zato, ker se zelo hitro širi in naenkrat zajame velik del populacije. Čeprav pri večini ljudi ne pušča posebnih posledic, pa lahko pri ranljivejših skupinah, kot so kronično bolni ali starejši, povzroči težji potek bolezni ter smrt. Bolezen je nova in je ne poznamo, prav tako zanjo še ni zdravil in cepiv. Širjenja ne moremo preprečiti, lahko pa s svojim ravnanjem pomembno vplivamo na njegovo hitrost. Počasneje, kot se bo virus širil, lažje bo naš zdravstveni sistem zmožeg ustrezno oskrbeti vse zbolele.

Ob razglasitvi epidemije v Sloveniji smo tudi v naši občini nemudoma pristopili k aktivnostim, ki nam jih predpisujejo načrti za zaščito in reševanje ob naravnih nesrečah, kar epidemija tudi je. Že od 25. februarja je aktivirana civilna zaščita, ki koordinira in izvaja ukrepe za zaščito na nivoju občine. Občina glede na svoje pristojnosti spremlja in skrbi, da poteka normalna oskrba prebivalstva.

Seveda pri svojem delu sodelujemo tudi s sosednjimi občinami, z državnimi organi pa tudi čezmejno, saj virus in bolezen ne poznata meja.

Na tem mestu bi vas pozval k temu, da tudi sami še naprej izvajate vse potrebno, da se širjenje virusa in bolezni omeji oziroma upočasni, če že ne ustavi. Že vnaprej se vam zahvaljujem za potrpežljivost, če se vam včasih zdi kakšen ukrep pretiran ali nesmiseln, vendar bolezni ne poznamo in v takšnih razmerah je težko ravnati optimalno.

Ne glede na to, da bo epidemija gotovo vplivala na dinamiko vseh ostalih aktivnosti, ki se v občini izvajajo, bi vendarle opozoril, da se bomo potrudili, da bo življenje čim prej potekalo normalno in da se bodo naše aktivnosti nadaljevale.

Med Čukljami in Zapučkami tako izvajalec del že ureja odprti odvodni jarek. Pri svojem delu je, tako kot se večkrat na našem območju zgodi, naletel na ostanke granat iz prve svetovne vojne, kar nam je dela nekoliko zavrlo. Bo pa zato lahko bolj pohitel z obnovo dotrajane sekundarne javne infrastrukture

(kanalizacije in vodovoda) na nekaterih odsekih Ulice 9. septembra, Gramozne poti, Štandreške ceste, Vrtojbenske ceste in Ceste goriške fronte, za kar je občina sklenila pogodbo z izvajalcem konec januarja.

V teh dneh bomo z izvajalcem sklenili pogodbo tudi za dokončanje infrastrukture v poslovni coni Lavžnik (nekdanja Vozila). Na novo bomo uredili dostopno cesto in v njej vse potrebne vode. Nadaljnji razvoj poslovne cone na Lavžniku nas zelo veseli, tako kot nas veseli tudi dejstvo, da se je s spremembo lastništva nepremičnin v poslovni coni Polje (nekdanja ABK in Cimos) odprla možnost nadaljnjega urejanja sicer v precejšnji meri degradiranega prostora.

Tudi nekdanji HIT-ov športni center je v teh dneh že kupila družba Intra Lighting, d. o. o., s katero ima občina sklenjeno pogodbo o možnosti odkupa. Občina bo objekt s pripadajočim zemljiščem predvidoma odkupila do poletja, za kar smo z rebalansom že zagotovili možnost najema kredita in preostala potrebna sredstva. Do odkupa je pripravljena občina objekte vzeti v najem, jih oddati v upravljanje javnemu zavodu KŠTM, ta pa jih bo oddajal uporabnikom v občasno uporabo. Takoj ko so bodo razmere glede nevarnosti okužbe z virusom

Uradne ure Občine Šempeter-Vrtojba:

Ponedeljek

8.00–12.00;

Sreda

8.00–12.00 in 14.00–16.30;

Petek

8.00–12.00.

Županove ure za občanke in občane so vsako sredo

15.00–17.00. Termin si rezervirajte v tajništvu.

T: 05 335 10 00.

Sprejem vlog in informacije:

Ponedeljek, torek in četrtek

8.00–15.00;

Sreda

8.00–16.30;

Petek

8.00–14.00.

www.sempeter-vrtojba.si

toliko stabilizirale, da bi bilo mogoče objekte uporabljati, bodo uporabnikom tudi na voljo. Seveda predstavlja nova pridobitev velik izziv tako za občinsko upravo kot za zavod KŠTM. Objekte bo potrebno dobro pregledati in urediti nujne zadeve, kot so komunalni in energetski priključki, ter preveriti možnosti zmanjševanja obratovalnih stroškov. Seveda bodo za to potrebne nekatere nove naložbe, za kar smo določena sredstva že rezervirali z rebalansom proračuna za leto 2020.

Seveda pa občina niso samo investicije, projekti, ceste in druga infrastruktura. Občina ste predvsem Vi, drage občanke in dragi občani. Prav zato se v tem kriznem času tudi na koncu obračam na vas s pozivom, da spoštujete ukrepe, upoštevate opozorila in vsa podana navodila s strani države, predvsem pa omejite socialne stike, se izogibate druženju in ostanete doma.

Dragi starši, poskrbite, da bodo navodilo upoštevali tudi vaši otroci in mladostniki. Čeprav nimajo pouka, to ni čas počitnic, ni čas za druženje v skupinah; niti zunaj na športnih igriščih. Za vse to bo ob koncu epidemije še dovolj časa. Naj raje komunicirajo preko socialnih omrežij in seveda upoštevajo navodila šol, ki bodo izvajala pouk na daljavo.

Spoštovani!

Pomlad je tu. Tokrat jo bomo preživeli drugače, kot smo tega bili vajeni doslej. Če bomo dosledni, bo krizni čas minil brez večjih posledic, v nasprotnem primeru žal ne. Zato še enkrat: na vsakem od nas je, da z odgovornim ravnanjem zaščitimo najranljivejše skupine in poskrbi, da zajezimo širjenje okužbe!

Ostanimo zdravi!

*Vaš župan
Milan Turk*

Drage bralke in bralci



Tokrat se vam oglašam v posebno pomlad, pomlad, ki nas je prisilila deliti dneve s tistimi, ki jih imamo najraje, tistimi, s katerimi smo načeloma najmanj časa v tem drvečem tempu življenja. Prišla je pomlad umiritve, ko se svet okoli nas umirja in se moramo posvetiti sami sebi in nam ljubim. Veliko razmišljamo o pomenu našega zdravja, ki se nam prevečkrat zdi tako samoumevno. Ključno je, da pomislimo tudi na vse naše navade, ki morda niso tako zdravju naklonjene, kot bi si lahko mislili. Seveda smo postali specialisti umivanja rok in varnostne razdalje drug od drugega.

Že od samega začetka mi je dana situacija super obdobje, da se ljudje globlje zavedamo pomena našega zdravja in upam, da bomo, ko se bo korona odmaknila od nas, z zdravjem bolj spoštljivi in vsakodnevno hvaležni, da ga imamo. Seveda pa nismo vsi na istem vlaku, tistem, ki upočasnjuje svojo hitrost. Na drugi strani imamo vlak, ki brzi hitreje kot en mesec nazaj. Na tem drugem vlaku so vsi zdravniki, medicinske sestre,

farmacevti, policisti, gasilci ..., ki se trudijo, da bi rešili nas in naša življenja. En velik hvala vsem, ki v tej situaciji tvegate življenja za vse nas!

Priznam, nisem paničarila, mirila sem vse okoli sebe, da ni tako hudo, kot zgloda. Še vedno sem mnenja, da ni treba, da situacija preraste v stanje, kot ga imajo naši sosede, kjer je v določenih mestih stvar resnično zastrašujoča. Ker verjamem, da smo lahko v dani situaciji bistrejši, menim, da je prav, da se VSI držimo pravil, ki veljajo. Potrpimo nekaj dragocenega časa v karanteni – za boljši jutri. Uživajmo z našimi družinami, naučimo se drug drugega.

Ostanite zdravi in naj hitro mine. Ko se spet vidimo, pa se vsi objamemo, kot se še nikoli nismo.

Poletno številko našega Glasila bomo vseeno pridno pripravljali. Vabljeni, da nam pošljete vaše članke do 29. maja 2020 na glasilo@sempeter-vrtojba.si.

*Lara Soban,
odgovorna urednica*

Slovesnost ob dnevu samostojnosti in enotnosti



V ponedeljek, 23. decembra 2019, se je v Coroninijevem dvorcu v Šempetru odvila osrednja občinska slovesnost ob dnevu samostojnosti in enotnosti. Ob tej priložnosti je zbrane slavnostno nagovoril župan Milan Turk. Med drugim je poudaril, da smo država ljudje. "Čeprav je to resnica, ki jo stalno ponavljamo, jo je treba ponoviti vedno znova, saj je pomembna. Država smo ljudje, ki jo upravljamo, sprejemamo zakone, občinske odloke, ki morda vodimo velika podjetja, gospodarske družbe, ki se udeležujemo na kulturnem, športnem področju, pa tudi drugih področjih človeškega življenja. In v tej državi so tudi mladi ljudje, ki so pravzaprav njeni otroci, rojeni v tej državi. Ti mladi ljudje so uspešni na svojem področju, doma in tudi v tujini, kjer našo državo in naš narod s ponosom predstavljajo."

Taka mlada človeka sta tudi izjemna mlada violinistka **Veronika Brecelj** in pianist **Danijel Brecelj**, ki smo jima lahko v krajšem koncertu prisluhnili v drugem delu. Letošnja dobitnica nagrade Občine Šempeter-Vrtojba za mlade je tako skupaj z bratom, pa tudi kot solistka izvedla tri dela: Beethovnovi Sonati za violino in klavir št. 4, op. 23, Kreislerjev Recitativo und Scherzo za solo violino in Chaussonovo Poème. S svojim virtuosnim igranjem je prevzela občinstvo, ki jo je nagradilo z dolgim bučnim aplavzom.

Mateja Poljšak Furlan

Z odkritjem kipa pesniku in pisatelju Ivanu Robu obeležili slovenski kulturni praznik



Letošnji slovenski kulturni praznik smo v Občini Šempeter-Vrtojba praznovali v znamenju pesnika in pisatelja Ivana Roba, po katerem nosita ime tako šempetrski trg kot tukajšnja osnovna šola. V ta namen sta se pred praznikom zvrstili

kar dve prireditvi, ki so jih v sodelovanju pripravili Občina Šempeter-Vrtojba, Lavra Rob (nečakinja pesnika Ivana Roba), Kulturno umetniško društvo Šempeter, Slavistično društvo Nova Gorica in Osnovna šola Ivana Roba Šempeter pri Gorici.



Dogajanje se je najprej začelo v šolski telovadnici, kjer je v četrtek potekal **Kulturni večer z Ivanom Robom**. Učenci Osnovne šole Ivana Roba in glasbenik Martin Ramoveš so v igri, glasbi in besedi stopali po poti umetnika, po katerem nosi šempetrska šola ime.

V petek pa se je dogajanje preselilo pred Robovo hišo, kjer sta potekala **osrednja občinska počastitev slovenskega kulturnega praznika ter odkritje spomenika pesniku in pisatelju Ivanu Robu**. Doprni kip, nekoliko večji od naravne velikosti, je iz gipsa naredil slovenski kipar Karel Putrih, ulitek v bronu pa so za nečakinjo Lavro Rob izdelali v Livarni umetnin Kamenšek v Kamniku leta 1994. Bronast portret je postavljen na kamnito ploščo iz pietre piasentine, vgrajene na pročelju hiše, kjer je nekdaj živel Ivan Rob. Kulturni program so ob tej priložnosti oblikovali vokalistka Maja Pangos, slavist dr. Zoran Božič, glasbenik Martin Ramoveš in učenka OŠ Šempeter pri Gorici.

Mateja Poljšak Furlan

Dodatno znižanje plačila programov predšolske vzgoje zaradi bolezni

Občina Šempeter-Vrtojba je letos sprejela nov sklep o znižanju plačila programov predšolske vzgoje v primeru odsotnosti otroka iz zdravstvenih razlogov.

Starši otrok, ki jim je občina po veljavnih predpisih dolžna kriti del cene za program vrtca in imajo poravnane vse finančne obveznosti do vrtca, lahko od 8. februarja 2020 dalje uveljavljajo pravico do znižanja plačila vrtca zaradi bolezni v primeru neprekinjene odsotnosti otroka iz vrtca 10 zaporednih obračunskih (delovnih) dni ali več.

Staršem se za ta čas obračuna 50 % cene programa (pri čemer se osnova za obračun cene programa zniža za stroške neporabljenih živil), ki bi jo po odločbi centra za socialno delo morali plačati, če bi bil otrok v vrtcu prisoten, razlika pa se

bo zagotovila iz proračuna občine.

Na primer, če je staršem z odločbo določeno plačilo 30 % cene za program vrtca, imajo za čas odsotnosti otroka zaradi bolezni pravico plačati 15 % cene programa, ki ga obiskuje otrok, in je od le-te pristojna služba vrtca že odbila stroške prehrane. Starši morajo o otrokovi odsotnosti vrtec obvestiti pravočasno, da se stroški prehrane lahko odbijejo že za prvi dan (v skladu s pravili vrtcev).

Nov sklep določa, da se plačilo staršev sofinancira za največ 60 obračunskih dni v koledarskem letu. Do 30 obračunskih dni (po najmanj 10 zaporednih obračunskih dni hkrati)

v koledarskem letu brez dodatnih pogojev, pri uveljavljanju pravice do sofinanciranja za nadaljnjih 30 obračunskih dni (po najmanj 10 zaporednih obračunskih dni hkrati) v koledarskem letu pa le s predhodnim soglasjem uprave vrtca, v kolikor v tistem obdobju v določeni enoti vrtca ni izražen interes po vključitvi drugih otrok, kar je razvidno iz prejetih vlog za vpis v vrtec.

Za uveljavljanje znižanja plačila zaradi odsotnosti iz zdravstvenih razlogov morajo starši najkasneje v roku 5 delovnih dni od zaključka odsotnosti vložiti vlogo pri pristojni upravi vrtca ter priložiti zdravniško potrdilo.

Vloga je dostopna na spletni strani vrtca www.os-iroba.si (pod "vrtec" in "obrazci za starše") ali pa zanj zaprosite na upravi vrtca (05 33 03 830, e-naslov: alenka.mrevlje@os-iroba.si).

Do vloge lahko dostopate tudi na spletni strani Občine Šempeter-Vrtojba www.sempeter-vrtojba.si (pod rubriko "vloge, postopki in obrazci").

Ksenija Ušaj,
višja svetovalka za družbene dejavnosti





arhiv Zorina Koglota

“Dediščina szi naše kašče” – etnološka zbirka v Vrtojbi

S krčenjem kmetijstva izginjajo tudi številni predmeti, ki jih je bilo ne tako davno mogoče pogosto videti na Vrtojbenskem polju, domačijah, skednjih in v kletih, danes pa pogosto ostajajo le še zaprašene priče nekdanjega vsakdana in življenja Vrtojbencev. Mlajše generacije in širša javnost bodo to kulturno dediščino s pomočjo lokalne akcijske skupine V objemu sonca, Občine Šempeter-Vrtojba in ostalih partnerjev lahko spoznavali v nastajajoči etnološki zbirki.

Ideji o ureditvi posebnega prostora na kmetiji Zorina Koglota se obeta nov zagon, potem ko je Upravni odbor LAS V objemu sonca zaključil z vsemi postopki, povezanimi z izborom in s potrditvijo projektov, prejetih na 2. javni poziv LAS za izbor projektov, sofinanciranih iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Po različnih ukrepih iz Strategije lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino so bila sredstva razdeljena šestim projektom v skupni višini 300.882,00 EUR. Vse aktivnosti, ki so potrebne za njeno izvajanje, vodi RRA

Severne Primorske, d. o. o., Nova Gorica, ki je vodilni partner LAS.

Med šestimi izbranimi projekti je tudi “Dediščina szi naše kašče – nova etnološka zbirka”, pri katerem bodo sodelovali tudi TOJVA A. D. 1200 – Kulturno društvo Vrtejba, Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica in Društvo žena Vrtojba. Domačine želijo spodbuditi k zbiranju in ohranjanju orodja in predmetov iz vsakdanjega življenja, ki jih marsikdo še vedno hrani na podstrešju. Pridružiti jih nameravajo Koglотовemu kotlu za žganjekuho, ki je eden najstarejših zidanih kotlov v Sloveniji in služi svojemu namenu vse od leta 1900, tako da bo nastala manjša etnološka zbirka, skozi katero bomo lahko pogledali v preteklost in občutili, kako težko, a tudi lepo in zanimivo je bilo življenje na kmetijah.

Obenem bo zbirka priložnost za zgodbo v kulturnem turizmu, ki jo lahko to območje ponudi obiskovalcem. Izvedba projekta bo imela neposredni učinek na potrebe,



arhiv Zorina Koglota

ki jih izpostavlja Strategija lokalnega razvoja, tj. potrebe po pripravi vsebin za obiskovalce in turiste, kot so npr. razvoj novih produktov, oblikovanje inovativnih programov in vsebin ter potrebe po zagotavljanju pogojev za razvoj novih idej in poslovnih priložnosti. Predvidene aktivnosti spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje in kakovostno preživljanje prostega časa.

Etnološka zbirka bo kot produkt kulturne dediščine obogatila turistično ponudbo kraja, občine in širšega območja LAS V obsegu sonca. V okviru projekta bosta nastala zbiranka o vzpostavljeni zbirki in film, ki bo predvajan v razstavnih prostorih in bo obiskovalcem v sliki in besedi pričaral žganjekuho in kmečko življenje nekoč.

Vrtožba bo tako s pomočjo niti preteklosti še bolj vpeta v goriško okolje, za kar bo poskrbela Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica. S krajšim vodičem po novi in že obstoječih etnoloških zbirkah v bližini, kot so Hiša opajske tradicije, Čevljarski muzej, stara mizarska delavnica v Solkanu, mali muzej kovaštva, mlin na Vipavi ter zbirka Darinke Sirk, bo zbornica zajela celotno območje LAS V obsegu sonca in ga naredila še privlačnejšega za obiskovalce od blizu in daleč, vseh starostnih skupin, družine in vse, ki jih zanimata kultura in zgodovina.

Projekt "Dediščina szi naše kašče", ki čaka še na odločbo Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, ki bo dokončno odobrila sofinanciranje s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, se bo zaključil na tradicionalni prireditvi Boreljada 2021, zbirka pa se bo lahko še naprej dopolnjevala in nadgrajevala.

Kristina Furlan



Spletna trgovina iz Šempetra je prejela nagrado za najboljšega spletnega trgovca!



14. novembra 2019 so v sklopu konference **Ecommerce Day 2019** v Ljubljani na tekmovanju **Spletni trgovec leta 2019** izbrali **najboljše spletne trgovine v Sloveniji**. Podeljenih je bilo 23 nagrad za odličnost v spletni prodaji med 266 prijavljenimi spletnimi trgovinami. **Nagrajenci so bili izbrani na podlagi mnenj in ocen kupcev ter ocen 31-članske strokovne komisije.**

Prejemnik ene od nagrad je tudi spletna trgovina OutletShop.si, ki jo upravlja podjetje Flamingo založba, d. o. o., iz Šempetra pri Gorici. Prejeli so nagrado za najboljšega spletnega trgovca v kategoriji Računalništvo in elektronika.

Tekmovanje Spletni trgovec leta sta tradicionalno, že 8. leto zapored, organizirala Shopper's Mind in Ceneje.si, največji slovenski primerjalnik izdelkov in ponudb.

Odlična ponudba, zanesljiva podpora in hitra ter ugodna dostava

Nagrado je prevzel Rok Šuler, prokurist podjetja, in povedal: "Nagrada je za nas izjemnega pomena, saj smo se tekmovanja udeležili že 3. leto in končno nam je uspelo. Vseskozi si prizadevamo, da ponudimo čim boljšo nakupno izkušnjo – tako s tehničnega vidika kot tudi z vidika podpore kupcem."

V spletni trgovini OutletShop.si ponujajo predvsem računalniško opremo, opremo in rezervne dele za mobilne telefone ter druge elektronske naprave. Izdelke dostavljajo po pošti na področju Slovenije, Hrvaške in Italije.

Lara Soban

Poslovna zgodba desetletja

Šempetrka Irena Silič Torkar je pred desetimi leti začela z uresničevanjem svojih poslovnih sanj, ki so se razvile v prečudovito poslovno zgodbo uspeha. Iz samozaposlene v svojem podjetju danes zaposluje do 20 deklet in s tem podira rekorde, ne samo doma, ampak po celotni Sloveniji. Poleg skrivnosti uspešne ženske v današnjem svetu nam je zaupala tudi nekaj trendov, ki jih nosi pomlad 2020.



Pred desetimi leti si odprla svoj prvi otok za nohte Manikira, kako se spomniš samega začetka?

Pred 10 leti sem v nakupovalnem centru Qlandia odprla otok za nohte po franšizi podjetja Manikira. In to sredi hodnika nakupovalnega centra. To je bilo za Goriško res nekaj tako eksotičnega, da so se ljudje na začetku bali priti k nam. Takrat o samem vodenju kozmetičnega podjetja nisem imela izkušenj. Začela sem z veliko zagnanostjo in delala praktično vsak dan v izmeni in ostajala dolge ure na delovnem mestu, kjer sem spoznavala procese dela. V povprečju sem bila vpeta v sam proces dela po 16 ur na dan, vse dni v tednu. Prvi dve leti skoraj nisem vzela dopusta. Bili so trenutki, ko sem skoraj obupala, ampak sem imela močno vero, znanje iz ekonomije, ki mi je izjemno koristilo, in dober poslovni načrt.

Moramo se zavedati, da je bila takrat nega rok na Goriškem nekaj novega. Bili so kozmetični saloni, kjer je bila izvedba manikire precej šolska, ponudba pa izjemno slaba. Specializacije ni bilo nobene. Stranke smo na začetku učili uporabo podlaka, pravilno piljenje, trajni lak je šele prišel na tržišče in umetni nohti so se delali na plastične konice. V 10 letih je ta smer kozmetike izredno napredovala in moram se pohvaliti, da smo nego rok praktično pripeljali mi v Novo in Staro Gorico.

Kako si te sanje gradila v vedno večje in širše poslovanje?

V samem procesu dela sem ugotovila, da stranke sprašujejo tudi po ostalih kozmetičnih storitvah. Predvsem moram omeniti pedikuro, ki je bila na Goriškem precej šibka in je predstavljala povečini medicinske pedikure v primeru problematik. Zato sem leta 2012 odprla v drugem nakupovalnem centru prvi salon ManiPediSpa in s tem začela popolnoma drugo zgodbo. Stranke so s pulta za nohte prišle v salon. Takrat sem ugotovila, da sedijo sredi hodnika izključno zaradi nuje po negi rok, strankam pa to še zdaleč ni bilo prijetno. Želele so si intimne. Zato sem po manj kot 3 letih otoček zaprla, takratni salon v Supernovi pa povečala. Trenutno je to salon z največ delovnimi mesti in kozmetičarkami v Sloveniji. In res je nekaj posebnega! Ni navaden salon,

saj je narejen v stilu "open space". To pomeni, da so roke in noge v skupnem prostoru, ostale kozmetične storitve pa v klasičnih sobah. Na ta način se stranke lahko družijo med sabo, pripeljejo prijateljico, mamo, sodelavko. Podobno kot pri frizerju. Posebnost je tudi ta, da si stranka lahko uredi noge in roke istočasno – dve kozmetičarki ji naredita storitev v slabi uri. Ta način salona najdemo v velemedstih, kot so New York, Hong Kong, London. V Sloveniji sem bila prva, ki je uvedla ta način dela. Leta 2017 sem odprla še en salon ManiPediSpa v Ljubljani. V obeh zaposlujem do 20 punc, kar je res ogromno za mojo dejavnost. Toliko kozmetičark ne zaposluje noben salon v Sloveniji.



Si si morda že od malih nog želela delati v lepotilnem salonu ali si imela drugačne želje?

Po izobrazbi sem diplomirana ekonomistka. Magisterij sem obiskovala v Vidmu v Italiji. Zaradi odprtja kozmetičnega salona sem ob delu naredila še kozmetično srednjo šolo. Po srednji šoli sem imela željo delati v igralnici, ampak sem med magisterijem ugotovila, da to ni zame. S takratnim partnerjem, sedanjim možem smo se kasneje zaradi njegovega dela preselili v Hong Kong. Prav tam sem dobila idejo o salonu, kot ga poznamo danes. V Hong Kongu sem prvič videla ta način postavitve kozmetičnih salonov in želela sem to prinesiti na naše območje. Vedno sem si želela delati z ljudmi, to sem tudi dosegla. Obožujem delo v timu, saj menim, da posameznik bolje dela v timu kot sam.

Na tvoji poslovni poti so bili vzponi in padci, kot jih imamo vsi. Kako se jih ti spomniš, kaj ti taki trenutki pomenijo?

Moram povedati, da so bili v večini samo vzponi. V tem času sem se predvsem naučila dobre organiziranosti, analize stroškov, marketinga in dela z ljudmi. Ključnega pomena je dobra kvaliteta storitve, imamo svoj način izobraževanja delavcev. Svoje zaposlene imam zelo rada in sem nanje zelo ponosna. Mogoče me kdaj razjezi, ko vidim konkurenčne salone, ki nas kopirajo v ponudbi, ceniku ali marketingu, vendar sem ponosna na to, da nas kopirajo, saj to pomeni, da smo dobri.



V 10 letih si naredila odlično poslovno zgodbo. Kateri trenutek ti bo ostal za vedno v spominu?

Ker verjamem, da je treba lepe stvari praznovati in jih deliti z zaposlenimi in s strankami, zelo rada organiziram otvoritve ter zabave ob prenovi salonov. Zaposlene peljem na razne team buildinge. Rada jih počastim ob posebnih priložnostih in sem v njihovi družbi. Že dve leti organiziram izlet presenečenja, kjer zaposlenim povem samo datum, uro in dress code. Morajo mi zaupati, da jih bom peljala nekam na lepo. Organiziram avtobus, da jim ni treba voziti. Upam, da jih tovrstni izleti in dogodki še bolj povežejo in jim ostanejo v lepem spominu. Peljala sem jih na kanioning in rafting v Bohinj, skupni pilates in savnanje, rezervirala celotni salon za tajske masaže, na celodnevne izlete v Brda, na Kras in Obalo in še in še.

Kaj meniš, da je v današnjem času najbolj pomembno za uspeh v poslovnem svetu?

Danes enostavno moraš biti najboljši. V vsem. Od same kvalitete storitev, materialov do prijaznosti. Vodenje podjetja pa mora biti naravnano v sorazmerju povečanja dobička in človečnosti.

Kaj je skrivnost uspeha?

Biti ženska je v poslovnem svetu zelo težko. Razdvojen si med družino in službo. Zahteve so zelo visoke. Družba zahteva odličnost v vseh pogledih. Biti moraš super ženska, zato smo poslovne ženske vedno na robu izgorelosti. Iskati to ravnovesje je težko. Lepo moramo skrbeti zase, da lahko lepo skrbimo za podjetje in družino.

Si na poslovno pot stopila sama? Kaj potrebuje oseba, ki želi na samostojno poslovno pot?

Pomembni so izjemna volja, ekonomska znanja, podpora družine, finančno zaledje in ogromno ur dela, da zadeva splava. In ni rečeno, da vsakemu uspe. Storitvena dejavnost je še težja, saj je dodana vrednost na zaposlenega izjemno majhna.

Zanima me, kaj nam prinaša letošnja pomlad, kakšni so trendi?

Trendi pomladi so vsako leto podobni – poudarek je na negi obraza, prvih pedikurah in depilacijah. Barve lakov so pastelne in nežne.

Kaj priporočas za spomladansko nego obraza?

Poleg redne nege v salonu priporočam utečeno dnevno rutino, ki zajema pravilno dvofazno čiščenje, tonik, kremo za okoli oči, kremo za obraz ter za dodatek še faktor 50. Faktor 50 je namreč najboljša anti age nega!

Poznani ste predvsem po negi rok. Je to vaša najboljša storitev ali morda izstopate po čem drugem?

Če mene vprašate, so vse naše storitve izjemne! Najbolj smo poznani po negi rok, nog in depilacijah. Absolutno pa zmaga istočasna nega rok in nog, kjer te dve kozmetičarki v eni uri v celoti uredita. To je za današnji tempo življenja idealno. Moja favorita sta še kislinska nega obraza Thalgo ter podaljševanje trepalnic. Lahko se pohvalim, da pri svojih 40 letih ne uporabljam niti pudra, zasluga pa gre dobri negi obraza v salonu in doma. Zaradi narejenih umetnih trepalnic si doma dodam le rdečilo za ustnice. Tako grem od doma vedno urejena. Tudi brez trajnega laka na nogah me ne boste nikoli videli. Prisegam, da morajo biti ženske urejene vse dni v letu, ne samo poleti, ko ostali vidijo tvoja stopala in noge. Urediti se moramo predvsem zase, ne za okolico. Dobro se moramo počutiti v svojem telesu in lepo skrbeti zanj – navznoter in zunaj. Strinjam se z reko: "Na svetu ni grdih žensk, so samo urejene in neurejene."

Kaj bi svetovala nekemu, ki si želi na samostojno poslovno pot?

V moji branži bi svetovala, naj se dobro finančno-ekonomsko pripravi. Predvsem naj naredi dober poslovni načrt. Naj ga v osnovi ne vodijo čustva, ampak naj razsodno izbira odločitve.

Lara Soban

Mladi podjetniki, raziskovalci in študenti v Primorskem tehnološkem parku ustvarjali nove sinergije



Primorski tehnološki park je s podporo Univerze v Novi Gorici organiziral prvi mednarodni GoStartup vikend – Retina Mentorship Programme, namenjen povezovanju raziskovalne sfere s podjetništvom. Na njem je dvajset udeležencev iz Slovenije, Avstrije, Italije, Bosne in Hercegovine in s Kosovega razvijalo podjetniške ideje ter ustvarjalo svojo karierno prihodnost. Ekipe, sestavljene iz raziskovalcev, študentov, diplomantov in mladih s podjetniškimi idejami, so pod skrbnim vodstvom izkušenih podjetniških mentorjev v enem vikendu zgradile prototip in poslovni model svoje rešitve ter postavile temelje za nadaljnji razvoj idej v podjetjih. Program so izvedli v okviru projekta RETINA – Interreg Slovenija-Avstrija.

Startup vikendi so intenzivne delavnice, osredotočene na konkretizacijo, na katerih udeleženci razvijajo svoje poslovne ideje po najmodnejših metodologijah, kot je “lean startup”. Gre za metodologije, ki jih učijo najboljše poslovne šole, kot so Stanford, Harvard, MIT in druge. Pet interdisciplinarnih mednarodnih ekip je v izjemno skoncentriranem času (54 urah) s startup mentorji Maticem Batageljem (Impatient design), Rokom Guličem (Ollo Audio), Matejem Peršoljo (Protectus), Markom Fornazaričem in Andrejem Peršoljo (Creative Solutions in Hopalai) ustvarjalo prototipe oziroma poslovne modele podjetja, ki so ga tudi preverili na trgu.

Ideje na GoStartup vikendu

1. Kapljica Soče – trajnostni projekt Zveze prijateljev mladine

Nova Gorica, katerega namen je ohranjanje in promoviranje naravne dediščine doline Soče ter izvajanja taborov znanja za otroke in mladostnike v Domu Triglavsko roža v Trenti.

2. Karting World – platforma za vse informacije o karting svetu, zbrane na enem mestu.
3. ViBaby – baby phone za gluhe starše. Namesto zvočnih opozoril starš nosi zapestnico, ki opozarja s tresenjem.
4. Plant your future – zniževanje ogljičnega odtisa podjetij s sajenjem dreves.
5. Travelease – potovalni planer za “backpakerje”, ki omogoča urejeno uporabo informacij med potovanjem.

V nedeljo, 26. januarja 2020, je komisija, ki so jo sestavljali Aljoša Pavšič iz podjetja Neptun Digital,

Marko Vojvodić iz digitalne agencije Akeo Lab in grafična oblikovalka in podjetnica Anja Korenč (Bitchy club), ocenjevala pitche (kratke startupovske predstavitve) in razglasila zmagovalca. To je postala ekipa **ViBaby – baby phone zapestnica z vibriranjem za gluhe starše.**

Cilj tovrstnega usposabljanja je spodbuditi nastajanje inovativnih podjetniških idej, povezati raziskovalno sfero in podjetništvo, hkrati pa je tovrsten pristop pomemben za razvoj mehkih veščin, ki so danes nujne za karierni razvoj.

Marjana Simčič

Hiša rekreacije in priznanje 33. ogledalo mojega okolja 2019



V Šempetru že od leta 2016 uspešno deluje Hiša rekreacije. Center nudi več različnih organiziranih vadb in vsak lahko dobi nekaj zase. Poskrbljeno je za rekreacijo za vse starostne skupine. Vadb so tako skupinske kot individualne, prostor je velik in dobro opremljen s fitness opremo. Hišo rekreacije vodita Barbara in Jernej.

Barbara, se ti je zastavljena pot, ki sta jo načrtovala z Jernejem, do danes uresničila?

Vsekakor. Od odprtja do danes smo zelo napredovali. V teh letih smo izboljšali prostor ter mu dodali nove vsebine.

Kaj sta v obdobju štirih let še dodala k programu, kaj pa opustila?

Veliko smo vložili v opremo – tisti, ki so videli naš fitness ob odprtju, ga danes skoraj ne bi prepoznali. Pri vadbah je drugače, saj je treba slediti povpraševanju ljudi. Trudimo se z ozaveščanjem ljudi o pomenu zdravega počutja in v ta namen pripravljamo razne delavnice, kot so delavnica

dihanja, zvočne kopeli, delavnice o pomenu hrane in uporabe začimb pri ohranjanju zdravja, preventivne vaje za bolečine v hrbtenici ...

Katera populacija obiskuje center?

Tukaj se lahko pohvalimo, ker resnično zajemamo populacijo od 15 let do najstarejšega člana, ki šteje 82 let. Zelo smo veseli, da nam je uspelo z ljudmi, ki potrebujejo rekreacijo in druženje. Če se malo pošalim, lahko rečem, da je pri nas dopoldne fitness za seniorje, popoldne pa za vse ostale. Zelo lepo pa je, ko vidiš, da se tudi ostali mlajši člani v dopoldanskem času počutijo v fitnessu dobro, v kolikor ga obiskujejo.

Koliko vodenih skupin imate in katere zvrsti vadb ponuja center?

Trenutno imamo 19 vodenih skupin, ki se izvajajo v dopoldanskem in popoldanskem času. Katere vadbe bomo izvajali, se odločamo vsako leto posebej. Odvisno je od povpraševanja in ponudbe na trgu. Saj veste, včasih smo šli vsi na aerobiko, danes te besede skoraj ne slišimo več. Ponosni smo predvsem na naše tri skupine, ki jih obiskujejo seniorji. Vadb začnemo vedno s 1. septembrom in jih izvajamo vse do junija. Radi bi poudarili, da se nam zdi zelo pomembno, da vadbo, v kolikor se odločiš za obisk le-te, obiskuješ redno in vsaj dvakrat na teden. Najbolje vam lahko to povejo naši seniorji.

Kaj še ponujate ali svetujete poleg vadb?

Ja, veliko je tega. Izvajamo osebna trenerstva v fitnessu, kjer inštruktor dela s stranko individualno. V to spada vse, kar se tiče svetovanja glede same vadbe, svetovanja glede prehrane, lahko tudi svetovanje o vadbi po raznih poškodbah in še in še. Kot sem že prej omenila, se trudimo z organizacijo delavnic, kjer vam tudi v enem dnevu posredujemo določene informacije. Idej je veliko.

Prejeli ste priznanje 33. ogledalo mojega okolja 2019 za zmago v kategoriji športni parki in otroška igrišča. Kaj vam priznanje pomeni in kdo vam ga je podelil?

Nagrada nam pomeni veliko. Pomeni, da gremo v pravi smeri naprej in da dobro delamo. Predvsem pa, da poslušamo stranke. Nagrado smo dobili tudi, ker imamo v fitnessu otroški kotiček. Prav prijetno je med počitnicami, ko nekateri pripeljejo otroke s sabo. Nagrado so nam podelili TD Nova Gorica, TD Občine Šempeter-Vrtojba in TD Most na Soči. Vsem se iskreno zahvaljujemo.

Imata v načrtu še kaj novega?

Seveda. Idej imamo zelo veliko. Trenutno bi želeli še več prostora, da bi lahko vnesli nove vsebine. A vsi vemo, da je z nepremičninami težko. Smo optimisti in verjamemo, da lahko svoje delo še izboljšamo. Ne bojte se odpreti naših vrat, smo preprosti, prijazni in nasmejani.

Hvala za odgovore in še veliko uspeha pri delu!

Haideja Černe

SPOT svetovanje Goriška



Kdo so konzorcijski partnerji, izvajalci SPOT svetovanje Goriška?

V konzorciju SPOT svetovanje Goriška sodeluje šest partnerjev: RRA severne Primorske, d. o. o., Nova Gorica (vodilni partner), Razvojna agencija ROD Ajdovščina, Posoški razvojni center PRC Tolmin, Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija, d. o. o., Idrija, Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica in Območna obrtno-podjetniška zbornica Ajdovščina.

V kaj je umeščen projekt SPOT svetovanje Goriška?

SPOT svetovanje Goriška je tretji nivo sistema SPOT, ki ga sestavlja 12 regijskih točk SPOT svetovanje in ki poleg pomoči pri registracijskih ter elektronskih postopkih preko portala SPOT **prvenstveno nudi strokovno pomoč podjetniških svetovalnih storitev.**

Še podrobneje – sistem SPOT sestavljajo štirje nivoji:

Portal

Portal spot.gov.si je uradna spletna stran sistema SPOT. Gre za dosednji e-VEM portal, ki je državni portal za podjetja in podjetnike. Namen portala je poslovnim subjektom omogočiti čim lažje, enostavno, hitro in brezplačno poslovanje z javno upravo. Portal zasleduje cilj združevanja storitev po načelu vse na enem mestu za poslovne subjekte.

SPOT registracija

Drugi nivo sistema SPOT predstavljajo “registracijske” (fizične) točke za podporo poslovnim subjektom. Gre za obstoječe točke VEM (sedaj SPOT registracija), kjer uporabnik s pomočjo referenta opravi postopke, ki jih omogoča portal spot.gov.si.

SPOT svetovanje

Tretji nivo sistema SPOT predstavljajo regijske točke SPOT svetovanje, ki poleg pomoči pri registracijskih postopkih nudijo strokovno pomoč z različnih področij v obliki informiranja/svetovanja, organizacije delavnic in usposabljanj za potencialne podjetnike in podjetnike, izmenjave dobrih praks in predstavitve globalnih trendov, regionalnega povezovanja ... Točke SPOT svetovanje nudijo bistveno širši vsebinski obseg storitev, ki je potencialnim podjetnikom in podjetnikom v pomoč pri dvigu konkurenčnosti na trgu.

SPOT global

Četrti nivo je nacionalna točka SPOT – SPIRIT Slovenija, javna agencija, ki izvaja obogaten nabor storitev s področja internacionalizacije in tujih investicij, namenjen predvsem podjetjem izvoznikom ter investitorjem.

Kaj je poslanstvo projekta SPOT svetovanje Goriška in katere so aktivnosti v okviru le-tega? Kdo so ciljne skupine, koristniki storitev?

V okviru SPOT svetovanje GORIŠKA zagotavljamo izvajanje celovitih podpornih storitev za potencialne podjetnike ter mikro, mala in srednje velika podjetja (informiranje, svetovanje, organizacija delavnic in usposabljanj, izmenjava dobrih praks), skrbimo za povezovanje različnih institucij in vzpostavljamo partnerstva za spodbujanje podjetništva na lokalni in regionalni ravni. Evidentiramo tudi potrebe na lokalni in regionalni ravni, poročamo o zaznanih administrativnih ovirah s strani svetovancev pri nastajanju in delovanju podjetij ter skrbimo za splošno promocijo podjetništva na regionalnem in lokalnem nivoju. Točke SPOT svetovanje torej nudijo širok obseg storitev, ki so potencialnim podjetnikom in podjetnikom v pomoč pri dvigu konkurenčnosti na trgu.

V čem se projekt SPOT svetovanje Goriška razlikuje od dosedanjih svetovalnih storitev s strani države?

V okviru podpornih storitev države za poslovne subjekte se uvaja nov nacionalni sistem – sistem SPOT (slovenska poslovna točka). Cilj je vzpostavitev celovitega sistema brezplačnih podpornih storitev države za poslovne subjekte pod enotno znamko. Pod okrilje SPOT je med drugim prešel tudi dosednji sistem VEM (točke VEM in portal e-VEM).

Kje nas najdete?

V Obrtnem domu v tretjem nadstropju, Ulica Gradnikove brigade 6, 5000 Nova Gorica.

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

mag. Bruno Mihelj

Subvencijska kampanja 2020 za oddajo zbirnih vlog za kmetijska plačila

Bliža se subvencijska kampanja 2020 za oddajo zbirnih vlog za kmetijska plačila. Pred oddajo zbirne vloge morajo nosilci kmetijskih gospodarstev poskrbeti, da so v Registru kmetijskih gospodarstev (RKG) urejeni podatki o GERK (grafična enota rabe kmetijskega gospodarstva) in subjektih na kmetiji. RKG vodijo upravne enote. Upravna enota ob vnosu sprememb podatkov v RKG izda nosilcu izpis iz RKG.

Na upravnih enotah se v letošnjem letu uvaja elektronsko podpisovanje zapisnikov iz RKG.

Zaradi navedene novosti bo na upravni enoti lahko **GERK urejal**:

- **nosilec** kmetijskega gospodarstva ali
- **pooblaščenec, ki bo prinesel s seboj podpisano pooblastilo nosilca** kmetijskega gospodarstva, da lahko ureja te podatke v njegovem imenu.

Urejanje podatkov o GERK po drugi osebi brez pooblastila ne bo mogoče. Obrazec pooblastila je objavljen na spletni strani rkg.gov.si/GERK/, in sicer pod zavihkom Register kmetijskih gospodarstev, dostopen pa je tudi na Upravni enoti Nova Gorica.

Redni rok za oddajo zbirne vloge za leto 2020 bo potekal od 24. februarja do vključno 6. maja 2020, zamudni rok pa od 7. do vključno 31. maja 2020.

Glede na dosedanje izkušnje predlagamo strankam, ki želijo urediti podatke v RKG, naj se predhodno naročijo na telefonski številki 05 33 06 190 (pisarna 12 v 3. nadstropju Upravne enote Nova Gorica). Poslušamo v času uradnih ur:

- ponedeljek in torek med 8.00 in 12.00 ter 13.00 in 15.00;
- sreda med 7.30 in 12.00 ter 13.00 in 17.30;
- petek med 8.00 in 13.00.

Andrej Markočič,
načelnik

Iščete denar za svoj projekt? Kaj bo na voljo v letu 2020?

Vsak ima priložnost, da doseže svoje poslovne cilje, pogosto tudi s pomočjo številnih razpisov. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo bo v letu 2020 namenilo kar 51,9 milijona EUR za financiranje zanimivih projektov.

V letu 2020 bo velik poudarek na razpisih s področja **razvoja**. Razvojno usmerjena podjetja imajo tako odlično priložnost za dodatne finančne spodbude za svoje tehnološko inovativne projekte. Razpisa, ki bi ju na tem mestu veljalo izpostaviti, sta **Eurostars** in **Eureka**.

Veliko povpraševanja je s področja **turizma**. Praktično pred vrati je objava razpisa **Integralni turistični produkti**. Namen razpisa je spodbuditi podjetja k bolj inovativnemu pristopu pri oblikovanju turističnih produktov/storitev in pomagati pri trženju ter promociji. Za namene turizma je mogoče pridobiti sredstva za **obnovo obstoječih in degradiranih turističnih objektov** z namenom povečanja snovne in energetske učinkovitosti.

Start-up podjetja bodo deležna spodbud v višini do 54.000 EUR za razvoj in komercializacijo inovativnih produktov oziroma storitev preko t. i. razpisa P2.

S področja **lesarske panoge** bo na voljo razpis za **razvoj novih produktov v lesarstvu**, predvsem z namenom spodbujanja snovne in energetske učinkovitosti.

Veliko bo razpisov s področja **internacionalizacije**. Na voljo bodo razpisi, ki sofinancirajo udeležbo na **mednarodnih sejmih, povezovanje s strateškimi partnerji in nadgradnje elektronskega poslovanja** ter izboljšanja konkurenčnosti podjetij **preko procesnih izboljšav**.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano po dolgoletnem premoru ponovno pripravlja razpis za subvencije s **področja razvoja nekmetskih dejavnosti na podeželju**. Tudi letos bodo podpore s področja spodbujanja **trženja in predelave kmetijskih proizvodov ter ureditev kmetijskih površin**.

Če se ne najdete v nobenem razpisu s področja nepovratnih sredstev, so na voljo različne spodbude za **ugodne kredite**, preko katerih je črpanje kredita možno po nižjih obrestnih merah.

Za podrobnejše informacije smo nam na voljo na telefonski številki (05) 393 24 65 ali na info@aliasplus.si.

Urša Piculin Tancoš

ALIAS
plus

Športno društvo Mark

V tem trenutku je še prezgodaj govoriti o finančni uspešnosti našega društva v preteklem letu. Toda – ni vse v denarju, pogledajmo raje naše življenje, našo dejavnost z druge plati. Vprašajmo se, zakaj pravzaprav obstajamo, kaj nas veže in usmerja v naših namenih?

Smo prostovoljna združba dobro mislečih oseb, ki smo v življenju že marsikaj doživeli, videli dobro in gorje, se dnevno spopadali s problemi preživetja in končno uvideli, da naše bivanje ni samo lepa pravljica, ampak zbirka vsemogočih dogodkov, skozi katere se moramo prebijati. Na koncu vsega se oziramo nazaj in si mislimo ... še smo tukaj!

Nekaterih žal ni več, mi pa še naprej svoji okolici dokazujemo, da znamo in hočemo delati dobro. Ne hlepimo po izjemnih rezultatih, nočemo biti nad sosedom, želimo pa, da se vsi zavedajo enkratnosti obstoja na tem svetu, da imajo v svojih možganih prostorček, v katerem bodo gojili ljubezen do okolice. Do okolice, v kateri bivajo naši sovaščani, naši državljani, ves ta naš svet.

O našem društvu, načrtih, ustvarjanju pozitivnih silnic okoli nas tokrat ne bom pisal. Kogar zanima, nam lahko sledi preko medmrežja in se nam tudi priključi.

Zavedam se, da je naš današnji prispevek nekoliko čudno zastavljen, drugačen od običajnega, toda s pričakovanjem in pobudo, da se mi kdo od bralcev v nadalje priključi z vzpodbudno razpravo. Mogoče nas bo takšna razprava vodila v zanimivo smer. Da vidimo ...

Silvo Kokot

Šempetrski gasilci bogatejši za novo gasilsko vozilo



Šempetrsko prostovoljno gasilsko društvo je od 14. decembra 2019 tudi uradno bogatejše za novo moderno gasilsko vozilo GVGP-1. Sredstva za nakup v višini 72.000 EUR je v celoti zagotovila Občina Šempeter-Vrtojba, javno naročilo pa je izpeljalo društvo samo.

Vozilo Ford Ranger 3.2 z avtomatskim menjalnikom je PGD Šempeter prevzelo že v pomladnih mesecih, v naslednjem obdobju pa ga je v treh fazah nadgradilo, da glede vgrajene opreme ustreza zahtevam in željam društva. Vozilo, ki je med drugim opremljeno tudi s snemljivim modulom s 300-litrsko cisterno, z visokotlačno črpalko, s 100-metrskim navijakom in z vodotesnim zabojem za opremo, je namenjeno predvsem gašenju gozdnih požarov, pa tudi prevozu moštva in drugim preventivnim dejavnostim. Z novo pridobitvijo, pravijo člani PGD Šempeter, bodo njihove intervencije lažje in hitrejšje.

Narava gasilskega dela namreč zahteva nenehno čuječnost in to člani našega društva dokazujejo vsakič znova, saj so velikokrat prvi na kraju nesreče. Poleg tega so v zadnjem letu še povečali svojo usposobljenost in operativno pripravljenost ter se posebej posvetili tako splošnemu kot specialnemu izobraževanju. Čeprav si verjetno vsi želimo, da bi njihovo pomoč čim manjkrat potrebovali, nam je lahko ob morebitnih nesrečah lažje, saj vemo, da so med nami dobro

opremljeni in izučeni ljudje – gasilci, na katere se lahko zanesemo in so nam vedno pripravljeni pomagati.

Novo gasilsko vozilo je zato velika pridobitev tako za Prostovoljno gasilsko društvo Šempeter kot za požarno varnost občine in okolice. Tudi zaradi tega so se slovesnega sobotnega dogodka ob gasilskem domu udeležili številni gasilci in domačini, prisostvovali pa so tudi gostje iz Cerkvenjaka, ki so ravno ta dan prišli v našo občino na obisk. Po kratkih, ampak nadvse spodbudnih besedah govorcev in zahvalam vsem, ki so pri nakupu kakorkoli sodelovali, je bil pred mikrofonom povabljen še šempetrski župnik Sašo Mugerli, ki je novo vozilo in vse zbrane gasilce blagoslovil v priprošnji, da bi jim nova pridobitev dobro služila in božja pomoč vseh varovala. S predajo ključev in simboličnim prižigom motorja nove pridobitve ter z vklopom opozorilne luči in sirene se je prevzem uspešno zaključil.

“Ob tej priložnosti gasilcem želim, da bi bilo novo vozilo v uporabi le za potrebe vaj, usposabljanja ter preventivne namene, verjamem pa, da boste ob morebitni nesreči z novo pridobitvijo lahko posredovali bolj učinkovito in predvsem bolj varno,” je našim gasilcem na slovesnosti ob predaji vozila zaželel župan Milan Turk.

Mateja Poljšak Furlan

Kuhinja na placu, recept sodelovanja



Kaj je recept? Za vsakega je to nekaj novih spoznanj – kaj, kako, kakšne sestavine, čas in mnenja tistih, katerim je stvar namenjena.

Kuhinja na placu je postala tradicionalna prireditev, katero vsako leto obišče vedno več ljudi, vedno več tistih, ki se upajo izpostaviti pred javnostjo s svojim receptom kuhanja. Na prireditvi med sodelujočimi prihaja do različnih mnenj, različnih dodatkov, ki jih uporabljajo pri kuhi, in na koncu do različnih ocen ponujene hrane. Sodelujoče ekipe v zadnjih letih s seboj v pokušino prinesejo tudi znane in neznane jedi, ki jih ustvarjajo doma, z njimi pa presenetijo tako organizatorja kot ljudi, ki se udeležijo pokušine.

Organizatorji prireditve smo počaščeni, da lahko gostimo ekipe tako iz naše občine kot tudi iz sosednjih krajev. Ekipe so sestavljene tudi s kuharskimi mojstri in mojstricami, kar je pohvalno, saj vemo, da znamo kuhati vsi.

Nekaj besed bom namenil še prostovoljnemu prispevku, ki se na tej prireditvi zbirajo namensko. Že nekaj let člani MK Kavalir Šempeter-Vrtojba kot Božički obiščemo zavod Cirius v Vipavi. Otroke ob tem obdarimo s praktičnimi darili, z denarjem, ki nam ga donirate, pa kupimo stvari, ki jih zavod potrebuje. Seveda pa sredstva, ki se zberejo na prireditvi, velikokrat niso dovolj, zato člani MK Kavalir

dodamo tisto, kar je še potrebno. Ob tej priložnosti bi se v imenu Ciriusa zahvalil vsem, ki prispevate svoj delež. Prireditev smo v letu 2019 člani MK Kavalir popestrili tudi s prihodom Božička v šotor. Otroke smo obdarili s simboličnimi darili, katere smo prispevali člani MK Kavalir in Občina Šempeter-Vrtojba.

Da se vrnem na naslov. Vedno bolj spoznavamo, da prireditve, ki so namenjene občanom, eno samo društvo težko organizira. Lažje je, da v organizacijo vključiš več društev, več članov. S tem porazdeliš delo, finančna sredstva in promocijo prireditve. Soorganizatorji namreč z vključevanjem in delom spodbujajo svoje člane in druge zainteresirane k obisku.

Pohvaliti se moram, da veliko prireditev v imenu KO Šempeter in MK Kavalir uspešno izpeljemo v sodelovanju društev, KO Vrtojba in občine. Recept sodelovanja je zelo enostaven – resnost, spoštovanje, delavnost in poštenost. Mogoče bi lahko še kaj dodal, ampak naj bo nekaj tudi skritega, saj je vendar samo recept in vsak kuharski mojster nekaj skrije.

V imenu organizatorjev

Dominik Hanžič

Praznovanje dneva kulture v Društvu upokojencev Šempeter

V četrtek, 6. februarja, smo v DU Šempeter v sodelovanju z likovnim društvom in s CDAS pripravili zanimivo razstavo del domačih umetnikov. Predstavili smo dela Tamare Korošak, Matjaža Šibava, Bogdana Sobana, Ide Kocjančič in Jane Korečič. To je že druga razstava, ki jo je naše društvo pripravilo ob kulturnem prazniku.

Razstavo je s kratkim nagovorom odprl predsednik društva, Berta Korošak je zanimivo in bogato pripovedovala o pomenu tega praznika skozi leta in danes, s svojo brošuro pa se je predstavila Marija Šuligoj, naša dolgoletna članica in odlična zapisovalka življenja na naših tleh.

S svojim petjem so prireditev obogatili tudi člani pevskega zbora, njihovemu petju smo pritegnili vsi prisotni.

Prireditev smo zaključili v prijetnem pogovoru z zavezo, da postane praznovanje Prešernovega dne v našem društvu tradicionalno.

I. K.



Društvo upokojencev Šempeter



Društvo upokojencev Šempeter je v decembru 2020 v prostorih gasilskega doma organiziralo tradicionalno prednovoletno srečanje, katerega se je udeležilo skoraj 200 članov. Za lep zaključek in slovo od starega leta smo pripravili pester zabavni program. Pričela in zaključila ga je pevska skupina Zveze borcev Šempeter, uživali smo ob odličnem nastopu Mladinskega pevskega zbora Šempeter-Vrtojba, nasmejali pa smo se skeču "Ana in Mici" v izvedbi Vlaste Klančič in Klavdije Bizjak. Zbrane je nagovoril predsednik društva, ki je podal poročilo o delu društva v iztekajočem se letu ter o planu dela za prihajajoče leto.

Posebno zahvalo društva je predsednik podelil Fauštu Čučatu. Prejel jo je za dolgoletno prizadevno in požrtvovalno delo v društvu, vodenje balinarskega kluba in za nepogrešljivo delo pri raznih srečanjih ter praznovanjih društva. Za pomoč pri srečanjih društva se je predsednik javno zahvalil tudi Romanu Lukmanu in Robertu Nardinu.

Nedeljsko popoldne smo nadaljevali z zakusko in veselim druženjem ob pesmi in plesni glasbi. S pomočjo donatorjev smo priredili tudi srečelov, katerega izkupiček bo namenjen izletu za člane društva, ki se zaradi zdravstvenih omejitev težje udeležujejo skupnih druženj. V večernih urah smo se razšli z željo po čimprejšnjem ponovnem srečanju.

D. F.



Most na Drini



Krajevna organizacija ZB za vrednote NOB Šempeter pri Gorici je v čast kulturnega praznika organizirala v Coroninijevem dvorcu dogodek, ki smo ga poimenovali Most na Drini skozi fotografijo in Andričeve besede.

Pisatelj Ivo Andrič je za svojo knjigo *Most na Drini* leta 1961 prejel Nobelovo nagrado za književnost. Z izjemno tenkočutnimi in besedno bogatimi opisi tako gradnje višegranskega mostu čez reko Drino kot dogodkov skozi čas, ki so se odvijali v Višegradu, ob mostu in na mostu, je pisatelj Ivo Andrič postavil knjižni spomenik, ki v svetovni literaturi nima primere.

Večer sta nam polepšala Gorazd Humar, raziskovalec in poznavalec mostov, in akademski dramski igralec Andrej Jelačin. Gorazd Humar je s prikazom številnih fotografij mostu na Drini in njegove okolice oživil zgodbe z mostu, kot jih je zapisal Ivo Andrič. Izbrane krajše tekste iz knjige *Most na Drini* je ob posameznih fotografijah prebiral Andrej Jelačin. Skozi fotografijo in spremljajoče tekste iz knjige sta avtorja oživila zgodbe o mostu in življenju na njem, saj je kamnita klop oziroma zofa sredi mostu postala središče Višegrada. Na zofi so se dogajale najpomembnejše stvari v mestu, krajevnim veljakom pa je deček nasproti zofe pod tablo z velikim napisom v turškem jeziku kuhal kavo.

Gorazd Humar je prikazal tudi, v kakšni tesni povezavi z znamenitim mostom in Ivom Andričem živi Višegrad še danes.

Preživeli smo prijeten in zanimiv večer.

Dragica Mavrič

10 let delovanja Pro Dance company



25. in 26. januarja je navdušeno občinstvo v novogoriškem SNG na kar štirih predstavah z bučnim aplavzom nagradilo blizu 250 plesalcev Pro Dance company, ki so na veliki oder postavili plesno predstavo Aladin. Plesni konec tedna z mogočno predstavo pa je bil še slovesnejši, saj je društvo Pro DC slavilo deseto obletnico delovanja.

Razburljivo zgodbo o Aladinu, Jasmini, zlobnemu Jafarju ter čudežni svetilki so v različne plesne zvrsti pretopili koreografi **Sara Mlakar**, **Nika Mlakar**, **Veronika Škrlič**, **Primož Barle**, **Gašper Pregelj** ter **Naki** in **Katja Glažar**, manjkalo

pa ni niti prave gledališke igre. Med glavnimi karakterji so posebej izstopali liki Jafarja (**Tiana Gorjup**), duha Genieja (**Lara Vidic**), Jasmine (**Tinkara Kodelja**), Aladina (**Lara Padovani**), Sultana in tigra (**Ajda Grm**), papige Jago (**Mija Marcina**) ter opice Abu (**Sara Milovac Klančič**) in magične preproge (**Miha Vidic**). Predstavo je tudi letos povezoval dramski igralec SNG **Radoš Bolčina** kot arabski prodajalec na bazarju. Kot pravita Sara in Nika Mlakar, ki sta se podpisali pod scenarij in režijo, je to že deseta celovečerna predstava po vrsti, sedmič na velikem odru novogoriškega SNG. Poleg izkušnje

mladih na pravih odrskih deskah ima tudi tokratna predstava sporočilnost – prav vsak človek je neobdelan diamant. “Ni pomembno, kakšno obleko nosiš in kakšen si na videz, pomembni so notranjost, čisto srce in sreča, ki se skriva v njem. Le odkriti jo moraš in ji slediti,” pravita.

Letošnjo plesno predstavo je obogatila čudovita scena izpod rok staršev plesalcev, maska in dodatki pa so bili, kot doslej, delo **Ane Lazovski**. “Celovečerne predstave, številni nastopi, tekmovalni dosežki, organizacija športnih tekmovanj so odmevne zgodbe, ki povečujejo našo prepoznavnost. Zato ni naključje, da so vstopnice za tri predstave pošle v hipu in smo zato morali na spored uvrstiti še četrto predstavo. Že deset let namreč skupaj ustvarjamo nepozabne trenutke,” pravi predsednica Pro DC **Suzana Mlakar**.

Od prvih 20 članov Pro Dance company v letu 2009 štejejo danes blizu 250 članov in tako kot raste članstvo, se večajo tudi uspehi na različnih tekmah in predstavah – od Plesnih iskric v letu 2011, prek Ledene dobe, Lepotice in zveri do Aladina. Ali kot je v bilten, ki so ga izdali ob deseti obletnici, zapisala **Ajda**: “Klub je moja družina, ples je moje življenje.”

S. M.



Pustovanje 2020

S skupnimi močmi nam je tudi letos uspelo pregnati zimo, saj je Pustovanje 2020 za nami. V soboto, 22. februarja 2020, je skupno okoli 700 mask nastopalo v pustni povorki. Letos so nas obiskale maske iz vseh koncev sveta in iz bližnje okolice, prav tako tudi maske iz vseh časovnih obdobj.

Tako so nas najstarejše maske – praljudje iz Društva Tabor nad Dornberkom – presenetile z nepričakovano poroko,



Foto atelje Pavšič Zavodlav

ki se je odvijala na Trgu Ivana Roba. Drugo leto lahko pričakujemo še večjo skupino praljudi. Mogoče je za to nepričakovano poroko krivo TD Cerje, saj so ljubezen delili opajski pwštariji ljubezni. Ker se je glas o pustovanju razširil tudi drugod, so neandertalci iz TD Reka obiskali svoje sorodnike iz Dornberka in se tako srečali prav na pustovanju v Šempetru pri Gorici.

Iz KD Sabotin – Štmaver sta priletela še brata Rusjan, da o uporabi čebelic, ki so priletele iz KD Briški grič – Števerjan, sploh ne govorimo. Slovensko kulturno rekreacijsko društvo Oton Župančič pa je poskrbelo za nov parfum iz Šandreža, ki ga je naredila slavna Štako-Ko Šanel. Ker je Šempeter prestolnica mode, se je v pustnem tednu povorke želel udeležiti tudi znan šempetrski dizajner Kokon Šampier, ki je v svoje kreacije oblekel OŠ Ivana Roba iz Šempetra pri Gorici.

Obisk slavnih čarovnic Metke in Petere je poskrbel, da so najmlajši uživali v pustnem rajanju. Za spremembo



Foto atelje Pavšič Zavodlav



Foto atelje Pavšič Zavodlav



Foto atelje Pavšič Zavodlav



Foto atelje Pavšič Zavodlav

pa se je Peter Pan letos odločil, da v Šempeter pri Gorici ne bo priletel, ampak se je pripeljal na kotalkah, ki so mu jih dali v Kotalkarskemu klubu Renče.

Ker so v zadnjem času podnebne spremembe zelo pereča tema, so se maske iz KD Skala – Gabrje odločile, da opozorijo Šempeter pri Gorici glede podnebnih sprememb z maskami "vsi za svet, svet za vse".

Podnebne spremembe so posebej popularna tema tudi pri naših najmlajših, saj je skupina iz Vrtca Šempeter letos naredila EKO vozni park, ki začuda ne onesnažuje okolja. Ekologija je tako povezala različne vrtnice – Enota Mavrica, Enota Žarek, Enota Zvezdica in Enota Sonček, kar je dokaz, da se zanimanje za ekologijo veča.

Za varnost je bilo tudi letos zelo dobro poskrbljeno, saj je Pihalni orkester Vogrsko s svojo specialno enoto varoval celotno prireditvev in seveda poskrbel tudi za varnost vseh obiskovalcev pustovanja 2020. Ker pa je bil letos obisk večji od pričakovanega, so na pomoč poklicali tudi Društvo Gas Vrtejba, ki je za dodatno varnost na prireditvi prispevalo skoraj 80 kavbojcev.

Da je vse skupaj teklo, kot mora, je poskrbel Superman Edi Činej, ki je svoje delo superjunaka opravil z odliko. Goriški pihalni orkester pa je letos pokončala spomladanska utrujenost, saj so popadali od preveč obveznosti. Da je bilo vse, kot velevala tradicija, so koranti iz Etnografskega društva Ježevka poskrbeli za super fini.

Rezultati, skupine:

- Turistično društvo Cerje, 1. mesto.
- Društvo Gas Vrtejba, 2. mesto.
- Kotalkarski klub Renče, 3. mesto.

Rezultati, vozovi:

- Kulturno društvo Sabotin – Štmaver, 1. mesto.
- Kulturno društvo Briški Grič – Števerjan, 2. mesto.
- Slovensko kulturno rekreacijsko društvo Oton Župančič, 3. mesto.

Črt Petrovič

Alpe-Adria, 31. sejem turizma, kampinga in karavaninga



V času od 29. januarja do 1. februarja 2020 se je v prostorih Gospodarskega razstavišča v Ljubljani odvijal mednarodni sejem turizma, kjer se je poleg ostalih razstavljalcev predstavila Turistična zveza Slovenije s svojimi turističnimi društvi. Šempetrsko-vrtojbensko turistično društvo je tudi tokrat ves čas trajanja sejma sodelovalo s predstavitev Vipavske doline, in sicer s poudarkom na naravnih in drugih lepotah Občine Šempeter-Vrtojba in turistični ponudbi lokalnih ponudnikov prehrane, pijače in prenočitve. Posebno atrakcijo je zopet pritegnil vrtojbenski radič, ki ga je predstavilo Vinarstvo Koglot – Matej Koglot iz Vrtojbe, seveda s pokušino svojih vin. Kot posebno ponudbo je predstavil inovativne žgane pijače (vinjak, vodka, zeliščno žganje).

Na prireditvenem prostoru sejemskega razstavišča smo ob posebni priložnosti predstavitve Občine Šempeter-Vrtojba organizirali folklorni nastop v izvedbi Folklorne skupine Na placi iz Šempetra pri Gorici in ob sodelovanju Javnega zavoda KŠTM učinkovito promovirali občino in Vipavsko dolino. Turizem smo ljudje.

Dušan Fakuč,
predsednik društva



Kaj delajo otroci v jaslični skupini pozimi?



Otroci so v jaslih skupaj s svojima vzgojiteljicama Lariso in Ano ustvarjali in si pričarali zimske radosti. Med njimi je otrokom seveda najljubši sneženi mož.

Po pravljici "Ko pride zima" so iz papirja naredili velike bele kroge, iz katerih so sestavili dele sneženega moža, nato so sledili še manjši krogi, ki so predstavljali oči in gumb – vse to je v jaslih lahko tudi matematika. Na koncu smo snežaku dodali metlo in lonec. Tako smo ob igri in petju pesmi "Sneženi mož" spoznali nove besede, z njimi bogatili besedišče in se seznanili z matematiko.

Kasneje je še vsak malček ob pomoči vzgojiteljic z likovno tehniko – lepljenko, s katero so se malčki navajali na viskoznost lepila, izdelal svojega snežaka. Z zimskimi izdelki, s slikami in z visečimi nizi smo skupaj z ostalimi skupinami okrasili enoto z zimsko dekoracijo.

*Vzgojiteljica Larisa Ambrož,
Vrtec Šempeter, Enota Zvezdica – Vogrsko*

Naravoslovni dan modrih palčkov



Predšolski otroci skupine Modri palčki iz vrtca Mavrica v Šempetru smo v četrtek, 21. novembra 2019 preživeli naravoslovni dan na postojnskem. Zjutraj smo se z avtobusom odpeljali proti Postojni.

Najprej smo odšli do Predjamskega gradu. Pričakal nas je vodič, ki nas je spremljal na vseh ogledih. Popeljal nas je po gradu ter nam predstavil življenje v njem. Po ogledu, na poti proti Postojnski jami, nas je čakalo kosilo v prav posebnem ambientu "Pod kozolcem". Polni pričakovanj smo se odpeljali k Postojnski jami. Sledila je težko pričakovana vožnja z vlakom, peš ogled jame, kapnikov in človeške ribice.

Ob prihodu iz jame pa nas je čakal še ogled zanimive razstave živali EXPO. Ob podoživljanju dneva prepolnega doživetij niti utrujenosti nismo čutili in že smo se pripeljali nazaj v Šempeter, kjer so nas pričakali starši.

Preživeli smo res čaroben dan, za kar gre zahvala našim staršem in vodstvu Vrtca Šempeter.

*Mojca Cej,
vzgojiteljica*

Kulturno s Kamenčki



Kamenčki so najstarejši otroci iz Vrtca Zvezdica Vogrsko. Vabimo vas, da preberete nekaj utrinkov iz našega vsakdana.

Veliko pozornosti pri dejavnostih namenjamo tudi vsebinam s področij kulture, jezika in družbe. Še posebej pa smo jih izpostavljali februarja, imeli smo kar kulturni mesec. Vzpodbuda za to je bil slovenski kulturni praznik – Prešernov dan. Z otroki smo spoznali enega najpomembnejših slovenskih pesnikov, njegove pesmi, življenje.

Tudi otroci so bili pesniki, saj so spesnili svojo pesem, nadaljevanje Prešernove pesmi Lipica. Tako so vadili tudi začetne glasove, rime, besedne igre, pomanjševalnice. Novo pesem so otroci tudi likovno opremili.

Obiskala nas je babica deklice, ki je profesorica slovenskega jezika. Z njo smo se pogovarjali o branju, knjigah, pesmih, pravljicah. Prinesla nam je pokazati leseno škatlo v obliki knjige, ki je vsebovala lističe z najrazličnejšimi pesmicami. Vsak otrok je izžrebal svojo, gostja pa jo je prepričljivo in doživeto interpretirala. Pesem bo otrokom služila kot motivacija za pripovedovalnega palčka. Majdi se prijazno zahvaljujemo za prijetno sodelovanje! Zelo smo veseli.

Kulturni mesec smo obeležili tudi z obiskom potujoče knjižnice in ogledom gledališke predstave.

Kar (kult)urno zajemajmo kulturo!

Valentina Velišček in Vanja Vrtovec

Z ledene zabave na pisane šeme, ki kličejo pomlad

Čakamo in čakamo, a ledu ne dočakamo. Pa smo Zajčki napeli možgane in si led naredili v skrinji. Dodali smo še kapljice tuša in z obarvanim ledom ustvarili prekrasne ledene slike. Ker pa so bile prazne, smo se odločili, da narišemo še drsalce. Najprej smo se sami drsali kar po parketu v nogavicah, potem pa spoznali, kakšne so drsalke in kako previden moraš biti pri drsanju na ledu.

Kljub čakanju nam zima ni postregla z belino, sedaj pa se že veselimo zelene in pisane pomladi. V ta namen smo izdelali nasmejane barvne pustne šeme, da odženemo zimo in dokončno priključimo med nas pisan toplejši čas!

Barbara Žorž



Šolski sklad OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici

Na šoli že 12 let deluje šolski sklad, ki pomaga družinam pri plačilu različnih nadstandardnih dejavnosti, kot so šole v naravi, ekskurzije, prevozi učencev na predstave Malega polžka ... Povezuje matično šolo v Šempetru ter obe podružnici POŠ Vrtojba in POŠ Vogrsko.

Za nekatere od naštetih dejavnosti smo v letu 2019 namenili **7.527,97 EUR**, in sicer za:

- prevoz na 5 predstav Malega polžka za **1., 2., 3. razred – 689,18 EUR**,
- šolo v naravi za **4. razred** (30 EUR na učenca) – **2.370,00 EUR**,
- šolo v naravi za **6. razred** (35 EUR na učenca) – **2.625,00 EUR**,
- šolo v naravi za **7. razred** (25 EUR na učenca) – **1.725,00 EUR**,
- posamezne prošnje – **118,79 EUR**.

V letu 2019 smo pripravili nekaj akcij in prireditev, kjer smo zbrali **8.029,00 EUR**, in sicer:

- s prostovoljnimi prispevki na prireditvi Družina je moje zavetje in z darovi cvetličarn ter vrtnarij (**1.137,41 EUR**),
- s prostovoljnimi prispevki na prireditvi Jesenski JESTival (**1.178,84 EUR**),
- z zbiralno akcijo papirja (**928,45 EUR**),
- s prostovoljnimi prispevki na božično-novoletnem praznovanju (**3.287,02 EUR**),
- z donacijami (**1.497,29 EUR**).

V UO šolskega sklada se zavedamo, da denarja ni enostavno zbirati, tudi za dobrodelne namene ne. Zato se zahvaljujemo vsem staršem, starim staršem, krajanom, ki ste se že do sedaj aktivno vključili v zbiranje sredstev. Posebna zahvala gre vsem delavcem in ravnatelju OŠ Ivana Roba Šempeter, ki so z odprtimi rokami z različnimi aktivnostmi pomagali zbirati sredstva za šolski sklad. Zahvala gre tudi različnim

donatorjem, ki so nam priskočili na pomoč.

Tudi v letu 2020 bomo nadaljevali z zbiranjem denarja. **V marcu** bomo organizirali Dan odprtih vrat šole, kjer bomo predstavili številne dejavnosti. **V aprilu** bomo organizirali **zbiralno akcijo papirja**.

V maju bomo organizirali športno-družabno prireditev ob dnevu družine. Vabljeni ste, da z nami aktivno preživite popoldne in se ob tem še sproščeno zabavate.

Več informacij o delovanju šolskega sklada lahko najdete na spletni strani www.os-iroba.si/sola-ivana-roba/informacije/za-starse/solski-sklad/.

Vaš prispevek lahko nakažete na TRR: 01383-6030681515, Banka Slovenija, sklic 2917 s pripisom "za šolski sklad". **Vsak vaš prispevek bo dobrodošel.**

S svojimi prostovoljnimi prispevki poskrbite, da so različne dejavnosti na šoli omogočene resnično vsem učencem. Zbran denar je namensko porabljen samo za dobrobit učencev.

Karmen Debenjak,
predsednica UO šolskega sklada

Na Osnovni šoli Ivana Roba so obeležili kulturni praznik s spominom na pesnika, pisatelja, satirika in prevajalca Ivana Roba



V počastitev kulturnega dne so se učenci Osnovne šole Ivana Roba pomensko večplastno in tudi nadvse domiselno sprehodili po življenjski časovnici pesnika, po katerem nosi šola ime. Z glasbo, s plesom in z besedo so uprizorili delčke življenja pisatelja in se dotaknili njegovih razmišljanj o temeljnih filozofskih vprašanjih, ki so pesnika vznemirjala od mladih nog – Kaj je življenje? Kakšno je življenje? Učenci so z dramskimi vložki zajeli Robova otroška leta, ki jih je preživel v Šempetru, čas odrasčanja v Kredu pri Kobaridu in študijska leta v Ljubljani. Med igro so interpretirali Robove pesmi in jim dahnili pomen sporočila. Z vprašanji o smislu življenja so se ukvarjali tudi učenci debatnega krožka. Na prireditvi so v igri vlog predstavili njihova razmišljanja.

Ivana Roba uvrščamo med naše velike mojstre humora. V humorju ni bil žaljiv do drugih, smejal se je sebi in hotel nasmejati druge. Njegove bodice ne zbodejo tako, da bolijo, zbodejo na prijazen način in opozorijo na nepravilnosti, ki jih je začutil v času, v katerem je živel. Marsikatero bodičko pa lahko prestavimo v današnji čas in rečemo, da je Ivan Rob pesnik preteklih in sodobnih dni.

Pesnika bi lahko označili kot človeka na poti selitev in iskanja odgovorov

na nešteto vprašanj. Njegov način življenja in njegov značaj nista dovolila nikakršne ujetosti, ne v prostoru in ne v času. V literarnem ustvarjanju mu je obdobje otroštva pustilo močne sledi. Sam je ta čas poimenoval kot čas, v katerem je bil srečen. V njegovih delih je to čustvo redko zaznati, začutimo ga v odnosu z materjo in v kratki ljubezni do Katje, ki jo je izrazil v eni lepših ljubezenskih pesmi "Na rokah te nosil bom". Na prireditvi je to pesem zapel in zaigral pevec ter stripar Martin Ramoveš. Poezijo je postavil v današnji čas z rokovskimi zvoki. Robovo življenje je upodobil tudi v stripu. Ob tej priložnosti je na šoli razstava avtorskih del iz stripa "Rob". Šolo je obogatil s podarjeno grafiko.

Ivan Rob je sodeloval in soustvarjal v različnih glasilih in listih. Prevajal je iz različnih jezikov. Uspeh je doživel z izdajo travestije Jurčičevega Desetega brata, ki predstavlja žgočo satiro literarnih, družbenih in moralnih razmer njegovega časa. To travestijo je zaključil mislijo, ki upodablja njegov slog življenja in razmišljanja. "Življenje pa nas vse privija, vsakdo se po svoje v njem zvija."

V partizanskih vrstah, v katere se je vključil leta 1942, je deloval kot član improviziranega gledališča Agitteater in bodril borce. 12. februarja 1943 so ga Italijani zajeli in usmrtili skupaj z devetimi talci. Rob je zadnje misli namenil domovini: "Kdor za domovino umre, je živel dovolj."

Prireditve je bila obogatena s petjem šolskega pevskega zbora Robovih pesmi, ki jih je za to priložnost uglasbil prof. Jani Klančič.

Za izvirnost predstave s ključnimi dogodki iz Robovega prekratkega življenja se gre zahvaliti učiteljici Nedi Mikuž, učiteljem mentorjem in predvsem učencem, ki so nam preko igre obudili spomin na tega velikega ustvarjalca.

Naslednji dan so na Robovi hiši, v kateri je živel v mladih letih, odkrili doprsni kip pesnika.

Haideja Černe





Kulturni dom Nova Gorica upihnil svojo 40. svečko

Kulturni dom Nova Gorica že štiri desetletja pomembno zaznamuje kulturno-umetniško dogajanje na Goriškem in v širšem slovenskem prostoru. Naš veliki praznik smo s slovesno prireditvijo, pod katero se je podpisala režiserka Samanta Kobal, obeležili v soboto, 8. februarja 2020. Slavnostni govornik je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, častni pokrovitelj slovesnosti, ki je ob priložnosti Kulturnemu domu Nova Gorica podelil zahvalo predsednika republike za spodbujanje ustvarjalnosti in čezmejnega kulturnega povezovanja.

40 let je tega, ko je kultura dobila svoj prostor v centru novega mesta, v Novi Gorici. Po vsega skupaj dveh letih gradnje po načrtih arhitekta Emila Bratine je zasijala prva faza načrtovanega večjega kulturnega centra, ki bi naj združeval javni in nevladni sektor Goriške. Kljub nedokončanemu projektu, današnji prostorski stiski in zastarelim

pogojem za delo pa se Kulturni dom Nova Gorica zaradi tehtnega programa in profesionalnosti tako zaposlenih kot zunanjih sodelavcev umešča ob bok velikih koncertnih hiš v državi.

Dosedanja prehojena pot in snovanje novih vsebin sta bila tudi iztočnica režiserke Samante Kobal pri oblikovanju programa slavnostne prireditve, ki je bila v znamenju goriških avtorjev. Besede Miljane Cunta, Petre Koršič, Patricije Peršolja, Anje Štefan, Maje Vidmar, Nataše Konc Lorenzutti, Mirta Komela in Alojza Gradnika so nam odstirale poglede v svetove, žuboreče od

življenjskih spoznanj, ki so jih igralci, glasbeniki, plesalci, dijaki in osnovnošolka prepletli z zvoki, s toni, z melodijo in s strastjo. Slovesnost je dodatno podkrepil tudi kratki avtorski film goriškega režiserja Jana Mozetiča.

Ob tej priložnosti se želimo zahvaliti vsem, ki podpirajo naša prizadevanja, še posebej našemu cenjenemu občinstvu, ki nam vsa leta zvesto sledi, ter zunanjim sodelavcem in podpornikom, ki omogočajo profesionalno izpeljavo naših programov. Na tem mestu gre posebna zahvala tudi Občini Šempeter-Vrtojba, ki nam vsa ta leta s finančno podporo stoji ob strani in verjame v naša prizadevanja, s katerimi bogatimo in širimo tudi polje kulture prebivalcev šempetrske občine. Želimo si, da bi tudi v bodoče ohranili tovrstno sodelovanje ter da bi lahko skupaj pisali goriške glasbene, filmske in likovne zgodbe.

Barbara Poša Belingar



“Ples je kot beseda – ima svojo moč izražanja ter pripoveduje svoje zgodbe.”



Nastja Bremec Rynia in Michal Rynia sta en najuspešnejših plesnih duetov sodobne plesne scene in pred nedavnim sta praznovala okroglo, 10. obletnico delovanja MN Dance Company, ki je danes poznana po celem svetu.

Kje in kako sta se spoznala?

Spoznala sva se v Rotterdamu – na tamkajšnji plesni akademiji, kjer sva oba študirala, čeprav sta se najini plesni poti križali že pred tem na plesnih seminarjih in delavnicah.

Kako sta začutila, da lahko skupaj začneta tako veliko stvar, kot je MN Dance Company?

Zdelo se nama je, da je svet majhen in da povezave niso ovira. Leta 2009 sva prišla v Slovenijo z veliko željo po ustvarjanju novih plesnih projektov in z željo po ustanovitvi plesnega ansambla. Namreč – zgledujoč se na Nizozemsko, kjer danes deluje vsaj 16 sodobnoplesnih ansambllov, ki uživajo državno podporo, sva želela in si še dandanes želiva vzpostavitev ansambla sodobnega plesa, ki bi zagotavljal delo in zaposlitev profesionalnih plesalcev. Tako sva leta

2009 ustanovila MN Dance Company, s katero vsako leto ustvariva eno celovečerno predstavo in prav vsaka je konceptualno drugačna – velikokrat gre v predstavah tudi za zanimiv preplet plesa z gledališko igro in živo glasbeno spremljavo ter različnih vizualnih podob. Ples dojemava kot način izražanja, zato vsaka koreografska stvaritev v sebi nosi svojo zgodbo.

Nista poznana samo doma, vajino ime sega širom po svetu. Kakšen je občutek?

Nastja: Ja, ime MN Dance Company je postalo kar poznano širom po svetu in ta občutek je fenomenalen. Na primer – če danes v Google iskalnik vtipkaš “contemporary dance”, se kot prvi rezultat prikaže najin plesni video Land of All, ki presega 3,6 milijona ogledov. Poleg tega naju tudi Google analitika ves čas obvešča o

bistvenem porastu iskanja lokacije najinega plesnega studia v Novi Gorici. Recimo, v tem mesecu je bilo takšnih poizvedovanj že preko 40.000. Vse to te navdaja z veseljem in s prepričanjem, da delaš dobro.

Michal: Kot zanimivost še to, pred vsakim projektom razpiševa mednarodno avdicijo in nanjo se prijavi več kot 500 plesalcev iz celega sveta.

Za vsem tem je veliko vloženega truda in odrekanja, čemu sta se morala odreči vidva?

Nastja: Dopustu! Dopust je za naju takrat, ko v tujini učiva samo tri ure na dan in takrat ta prosti čas izkoristiva za ogled mesta, plavanje, sprehode ipd. Pred dvema letoma sva si privoščila malce daljši oddih do Rovinja, kjer sva bila zelo aktivna.

Kaj vse sta Nastja in Michal?

Michal: Sam uživam tudi v vlogi filmskega ustvarjalca. V vseh teh letih sva skupaj s sodelavci posnela kar nekaj krajših plesnih filmov, ki jih objavljava na najinem YouTube

kanalu. Kar z nekaj krajšimi plesnimi filmi sva sodelovala na različnih mednarodnih filmskih festivalih in nekateri filmi so bili tudi nagrajeni. Prav na osnovi tovrstnih plesnih videov prejemava veliko povabil za gostovanja ali poučevanje v tujini. Sicer pa uživam v vlogah plesalca in koreografa ter ravno tako tudi v vlogi plesnega pedagoga; nikakor pa ne uživam v birokratskih zadevah, zato se tovrstnim opravilom vsakič spretno izognem in vse skupaj prepustim Nastji.

Nastja: Poleg ustvarjalnega delovanja je plesalec zaposlen tudi s številnimi birokratskimi in organizacijskimi nalogami, saj nenazadnje sebe predstavlja kot organizacijo v malem. V končni fazi lahko zatrdim, da je težko izbrati poklic umetnika – v mojem primeru poklic plesalke in koreografinje – ker je prihodnost v umetniških poklicih v Sloveniji dejansko negotova in jaz sem imela srečo, da sem bila deležna maksimalne podpore in razumevanja staršev, čeprav je okolica sprva stežka sprejemala mojo študijsko odločitev. Če bi se še enkrat odločala, bi izbrala prav enako pot. Zato je pomembno, da slediš svojim sanjam, svojemu talentu in verjameš vase in da resnično delaš to, kar te veseli. Verjemite, da ni lepšega kot to, da lahko sprva tvoj hobi preraste v strast in potem v poklic.

Kaj ponuja vajina plesna šola, kdo je dobrodošel pri vaju?

Michal: Najin glavni cilj je plesni razvoj naših učencev – tehnična dovršenost, priprava telesne kondicije, raztegljivost, koordinacija, spodbujanje njihove lastne ustvarjalnosti in vse, kar potrebujejo za nadaljnjo plesno kariero ter za zdrav življenjski slog. Poučujeva otroke od 5 let dalje in mladino. Z njimi vsako leto pripravimo dve celovečerni predstavi, tako imajo naši učenci priložnost nastopiti na odrih javnih umetniških ustanov, pod žarometi, pred številnim občinstvom.

Nastja: Najin izobraževalni plesni program, ki se odvija v plesnem studiu v Eda centru, ponuja profesionalno plesno znanje, izkušnje in vsem nudi možnosti spoznavanja plesne umetnosti. Nekateri od najinih učencev so se odločili tudi za profesionalno plesno pot. Sicer pa je plesni program namenjen tudi

vsem tistim, ki jim ples predstavlja sprostitev, druženje ali pa način telesne vadbe.

Kaj vama pomeni ples?

Nastja: Ples je nekaj najlepšega na tem svetu! Ko plešeš, se prepustiš posebnim – prijetnim občutkom. Ples je kot beseda – ima svojo moč izražanja ter pripoveduje svoje zgodbe.

Michal: Ples je neverbalna govorica telesa in univerzalna umetnost, ki nima jezikovnih ovir. Ne predstavljam si dneva brez plesa. Za plesalce velja, da razmišljamo s telesom.

Ob 10. obletnici sta ustvarila prav posebno zgodbo. Kaj lahko povesta o vajini obletnici in seveda o plesnem delu, ki je prava uspešnica?

Nastja: To je predstava DE-SET, ki je dejansko nastala ob 10-letnici najine skupne poti in je bila premierno predstavljena 8. decembra 2019 v SNG Nova Gorica. Predstava vključuje nekatere motive iz najinih dosedanjih predstav, ki poleg živega zanimanja za človekovo intimno in družbeno bistvo tematizirajo arhetipska vprašanja odnosa med žensko in moškim ter energijo, ki ta odnos napaja. Ta energija je ljubezen, je umetnost, je elektrika med njima.

Michal: Ponovitev predstave bo 31. marca na odru Linhartove dvorane v Cankarjevem domu, v aprilu pa še v Teatru Rotterdam in na Festivalu sodobnega plesa na Madžarskem.

Postali ste uspešnica tudi s plesno koreografijo za BTS, kako ste dobili to ponudbo?

Nastja: Do sodelovanja je prišlo povsem nepričakovano. V mesecu oktobru naju je kontaktirala glasbena agencija BIG HIT Entertainment in izrazila namero po sodelovanju. Že ob prvem kontaktu so nam predstavili idejo o art filmu, ki naj bi izšel ob izidu novega singla korejske skupine BTS. Poslali so nam posnetek glasbe in vsebinski koncept. Izrazili so željo po umetniški koreografiji, ki naj bi slonela na sodobnem plesu. Pri samem umetniškem ustvarjanju sva imela proste roke. Odločila sva se, da vlogo nastopajočih v filmu zaupava plesalcem, ki se izobražujejo v okviru najinega rednega plesnoizobraževalnega programa.

Zelo sva ponosna na njihovo uspešno opravljeno vlogo v tem filmu in nasploh na njihovo izjemno rast, tako na plesni kot tudi na osebnostni ravni. Film smo konec decembra snemali v Los Angelesu v tamkajšnjem zapuščenem trgovskem centru in prav za vse nas je tudi ta proces ostal zelo zanimiva in nepozabna izkušnja. Navdih za koreografijo sva črpala iz besedila njihove nove skladbe, saj je to tema, s katero se na nek način lahko poistovetimo vsi. Vsi se na neki točki znajdemo v tovrstnih stiskah, ko se ustrašiš, da s svojim delom morda ne boš več zmožel izpolniti vseh pričakovanj. V primeru BTS je to področje glasbe, v najinem primeru pa je to ples. In prav uvodna misel slovite pionirke modernega plesa Marthe Graham to najbolj jasno ponazorijo: "A dancer dies twice – once when they stop dancing, and this first death is the more painful." (Plesalec umre dvakrat – prvič, ko preneha plesati, in ta prva smrt je bolj boleča.)

Cilji, načrti, skrite želje?

Michal: Cilj ostaja vzpostavitev profesionalnega čezmejnega plesnega ansambla, kar bi pomenilo večanje zaposlitvenih možnosti za profesionalne plesalce in bi hkrati tudi z vidika decentralizacije predstavljalo bistveno obogatitev kulture v tem prostoru in širše na državni ter mednarodni ravni.

Nastja: Vsakokrat se mi zdi pomembno opozoriti, da je treba s kulturo začeti doma. In to je, da spodbujamo mlade umetnike k ustvarjanju in mladim umetnikom zagotavljamo primerne delovne pogoje. Moramo spodbujati vrhunskost, kajti to navdušuje ljudi in jih spodbuja k samemu umetniškemu poklicu in ustvarjalnosti nasploh. Tako kot športniki smo tudi umetniki pomembni ambasadorji in promotorji lokalne skupnosti in seveda države. Vsekakor pa tudi sama ostajam optimist in verjamem, da se trdo delo in trud slej ko prej poplačata.

Lara Soban



Anita Manfreda: “Družina je moj smisel življenja!”

Anita Manfreda je ena tistih žensk, ki je lahko vzor marsikomu, navdih marsikateri od nas. V svojem življenju je z disciplino in s trdim delom stakala super vez med družino in kariero, slalom med enim in drugim vozi zares odlično!

Kakšen otrok je bila Anita in kaj si je takrat želela biti, ko bo velika?

Anita je prvorojenka mame Suzane in očeta Slavka in že od nekdaj zelo zahteven otrok, ki ponoči, za razliko od sestre Alenke, ni rad spal. Mami z menoj ni bilo enostavno in tolažila se je s tem, da nespeči otroci postanejo ambiciozni in delovni v življenju. Tudi ko sem prerastla nespečo fazo, sem bila še vedno živahna deklica. V Bazari, kjer sem odrasčala, smo se veliko igrali v gozdu, delali smo hišice in uživali na svežem zraku. Kot otrok sem si želela, da bo Anita, ko bo velika, postala frizerka, to je bila moja skrita želja. Ljubezen do estetike mi je ostala, ko imam le nekaj časa, rada grem na kakšno razstavo, prireditev, zelo rada opazujem lepe stvari.

Mlada si se poročila in si ustvarila družino. Kaj ti pomeni to obdobje, ta prečudovita prelomnica v tvojem življenju?

Družina je moj smisel življenja! Ljubezni do družine so me naučili starši in nona Anica, ki je tudi moja vzornica in zgled pokončne ženske, ki se je celo življenje borila za svojo družino. Leta 1930 sta se nono in nona odpravila s trebuhom za kruhom v Argentino, od koder se je družina vrnila domov konec leta 1948. Poročila sem se mlada in za 19. rojstni

dan dobila tudi najlepše darilo na svetu, hčerko Greti, ki je po 11 letih dobila tudi bratca Klemna. Zame je to res največji dar, ki mi ga je dalo življenje. Zelo sem srečna, ker imam tako zelo povezano družino.

Ko si postala mamica, si delala, nato si se odločila tudi za študij ob delu. Kako je bilo z usklajevanjem tako pomembnih in težkih življenjskih nalog?

To zahteva strogo disciplino. Imela sem tudi izjemno podporo svojega moža, ki se je nesebično prebujal vsako jutro ob 4 zjutraj in mi prinesel kavo v posteljo, da sem se lažje prebujala in se lahko učila, saj sem imela čas za učenje le zgodaj zjutraj, potem je bilo treba iti na delo, pa vrtec, doma družina, kuhanje večerje in delo z otroci. Nikakor nisem hotela, da zaradi mojega študija trpi moja družina. Pa naj povem, da se je običaj nošenja kave obdržal in dobivam še danes vsako jutro kavo v posteljo.

Kako si začela svojo kariero v gospodarstvu?

Z delom sem začela na Poligalantu v Volčji Dragi, kjer sem šla skozi vse faze delovnega procesa. Zelo sem hvaležna takratnemu direktorju Marjanu Lasiču, ki me je spodbujal, da sem ob delu doštudirala na

Fakulteti za upravo in delovno pot v Poligalantu zaključila kot vodja splošno-kadrovske službe.

Vedno bolj me je zanimala lokalna samouprava, tudi opravljen študij me je vodil v to smer. Leta 2008 se je pokazala priložnost sodelovanja z matično občino, saj so potrebovali osebo, ki bi skrbela za evropska sredstva in kohezijske sklade, prijavila sem se na njihov razpis in bila tudi izbrana za to delovno mesto, kjer sem delala kar 8 let. To so bila zelo lepa in produktivna leta, spomnim se, da je bil, ko sem začela z delom, Šempeter eno samo gradbišče. Priznam, malce me je bilo strah, kako se bo vse odvijalo, a sem prišla izziv za vajeti in se lotila dela. Z delom sem začela aprila 2008 in v maju smo oddali že 2 velika projekta: MC Vrtojba in Športni park in pri obeh smo bili zelo uspešni, vendar se za izvedbo drugega takrat nismo odločili.

Pri črpanju sredstev smo odlično sodelovali tudi v čezmejnem prostoru pri programu Interreg Italija-Slovenija, v letih od 2007 do 2013 smo dobili kar 7 projektov. Odlično smo sodelovali z goriško pokrajino, ki je takrat pokrivala 26 občin. Takratni predsednik Enrico Gerghetta me je na podlagi dobrega sodelovanja imenoval kot prvo Slovenko v Konzorcij za

razvoj podjetništva in obrti v Gorici. Po imenovanju so me izvolili za podpredsednico za obdobje 6 let. Izkušnja mi je dala novo širino in nova znanja glede delovanja italijanske uprave.

Leta 2014 sem na povabilo DeSUS-a kandidirala na državnozborskih volitvah, kar je bilo zame nekaj novega in seveda zanimiva izkušnja, kjer sem dosegla zelo dobre rezultate.

Potem pa se je zgodil 1. april 2015, ko sem bila izbrana za direktorico občinske uprave v Brdih in lahko trdim, da to predstavlja vrhunec moje kariere. Delo, ki ga opravljam, mi daje izjemno širino, povezovanje z Brici, z županom, s svetniki je izjemna zmes energij, ki me polni s pozitivno energijo in mi vsakodnevno daje nov zagon. Zame je to šola življenja in res uživam v tem, kar počnem.

Še vedno pa ostajam zvesta matični občini kot občanka in tudi kot svetnica v tem mandatu.

Kaj bi v naši občini naredila, če bi imela čarobno paličico?

Šempetru in Vrtojbi bi dala malo več cvetja. Obožujem naš šempetrski trg, vendar kot ženska mislim, da mu manjka nekaj nežnosti in prefinjenosti. Pri nas živijo odlični cvetličarji z dolgo tradicijo, ki bi lahko polepšali našo občino. Poudarek bi dala šempetrski vijolici. Čeprav pravijo, da jo je težko vzgajati, menim, da bi na določenih mestih lepo uspevala. Drugo pa so seveda infrastrukturni projekti: po prenovi že veliko časa kličeta kulturna dvorana v Šempetru in tržnica, ki bi s pravo umestitvijo podala več srca našemu mestu.

Že nekaj let si direktorica občinske uprave v občini Brda. Kako se počutiti v prekrasnih Brdih in na tem pomembnem delovnem mestu?

Že z delom v matični občini sem dobila izjemno širino in veliko znanja, za kar sem hvaležna tudi svojim nekdanjim sodelavcem. Delo, ki ga opravljam, je zelo odgovorno, saj je treba operativno izvajati proračun. Projekte je treba izpeljati transparentno v skladu z zakonodajo in v določenih rokih. In kar je najbolj pomembno – delati je treba za ljudi.

V Brdih se počutim kot doma, prečudoviti so narava in ljudje.

Pred nedavnim si dobila visoko funkcijo podpredsednice DeSUS-a, kako si se znašla v politiki?

V stranko sem vstopila ob državnozborskih volitvah leta 2014, nato sem en mandat vodila Pokrajinski odbor Severne Primorske. Sedaj sem predsednica občinskega odbora in občinska svetnica. Že dlje časa smo v stranki razmišljali o spremembah in o potrebi o prevetritvi stranke; programsko in kadrovsko. S Pivčevo se pozna že vrsto let in moram povedati, da je ona res izjemna ženska. Vedno sem jo občudovala; zato ker je strokovna, delovna in dosledna. Veliko njenih lastnosti najdem tudi v sebi. Ko se je odločila za kandidaturo predsednice stranke, me je povabila za kandidaturo podpredsednice in sprejela sem tudi ta izziv. Tok dogodkov je bil takšen, da smo 18. januarja na kongresu stranke prepričljivo zmagali,

kar je priča temu, da stranka res potrebuje svežino in spremembe.

Kaj bi rada naredila kot podpredsednica stranke?

Prioriteta je končno zaključiti projekt doma upokoјencev v Vrtojbi, kar nam je tudi uspelo umestiti v koalicijsko pogodbo. Uvedla bi nove politike, ki se dotikajo ostarelih. Želela bi si več medgeneracijskih centrov, kamor bi lahko peljali naše starše v "vrtec" in kamor bi nas nekega dne lahko peljali naši otroci. Mogoče bi se, kot si želi tudi naša predsednica, osredotočila na pomoč ruralnim območjem, kjer bi za domače ostarele lahko poskrbeli svojci in bi za to prejeli ustrezno plačilo. Doma smo vrsto let skrbeli za nonota, ki je bil invalid, vse breme je padlo na mamo, ki je morala usklajevati oskrbo s službo. Oče je bil šofer in tedne z doma, tako da je mamo čakalo vse. Verjamem, da je bilo tudi njemu dolgčas, ker nas je čakal, da pridemo domov in se mu posvetimo. To ni to. Starejši si zaslužijo kakovostno starost. Treba je poskrbeti za te ljudi, urediti jim je treba socialno vključitev v skupine, kjer se lahko družijo in prenašajo njihova znanja ter tako tudi ohranjajo naše običaje in kulturo. Za to so Hiše dobre volje pri nas – vrtci za starejše zelo pomembni.

Ne le mama, gospodarstvenica, direktorica ... Pred nekaj leti si dobila tudi čudovit naziv none.

Tega dogodka se ne da opisati z besedami. To je treba doživeti, da razumeš pomen. Jakob je naš prvi vnuk, ki je v naša življenja prinesel eno tako veliko sonce in srečo, ki nam polepša vsakdan. Pa naj vam povem, da gre tukaj za eno čudovito medgeneracijsko sodelovanje, saj sta, ko je hčerka zaključila porodniško, prvo leto zanj skrbela pranova Suzana in pranono Slavko.

Kaj poleg vsega naštetega še počne Anita?

Zelo rada kuham in pečem in vsaj enkrat na teden, ko imamo vsi čas, povabim mojo družinico na kosilo. Vedno se rada preizkusim tudi s kakšnim novim receptom in načeloma me kar pohvalijo. Verjetno zato, da bi jih večkrat razvajala.

Skrite želje, načrti, cilji za prihodnost?

Iskreno, rada bi imela še več vnukov. Doma imamo veliko jedilno mizo in rada bi jo napolnila z vnučki. Rada bi jim kuhala, jih cartala in se imela z njimi preprosto lepo. Želim si, da družina zraste, saj je zame to res tisto najpomembnejše v življenju.

Lara Soban



Dominik Hanžič: “Najpomembnejši je občutek za sočloveka.”



Dominika Hanžiča vsi poznamo kot nekdanjega policista, predsednika KO Šempeter, velikega ljubitelja motorjev in ustanovitelja ter predsednika Moto kluba Kavalir, vendar je to resnično le delček Dominika. Vabim vas, da si preberete intervju z našo legendo, ki razkriva tudi stvari, ki jih zagotovo niste vedeli.

Kaj te je vodilo v poklicno pot policista?

Obiskoval sem Osnovno šolo Sveta Ana v Slovenskih Goricah in spomnim se, da se je en učenec vpisal v kadetsko šolo, šolo za miličnike kadete. Veliko smo se pogovarjali o šoli in imel sem preblisk, da bi to tudi sam preizkusil. Imel sem bratranca, ki je bil v paralelki. Skupaj sva se odločila, da se vpiševa na kadetsko šolo, a žal njega niso pustili in sem šel sam. Tako sem se vpisal na kadetsko šolo in na srednjo vojaško šolo, saj sem imel neko željo po tem, da bi postal vojaški pilot. Bil sem sprejet na kadetsko šolo in tako se je vse začelo. Že pri 14 letih sem šel od doma v Ljubljano, kjer je bilo k sreči ogromno Štajercev – skupaj smo se tolažili v najtežjih trenutkih domotožja.

Si mogoče že kot otrok razmišljal o tem, da bi rad postal policist, ali si

imel morda druge želje?

Težko rečem, kdaj se začel o tem razmišljati. Moj oče je bil gozdar in nekaj časa sem mislil, da bi lahko tudi sam šel za logarja.

Je bilo šolanje za policista težavno? Kaj je to šolanje zahtevalo od bodočega policista?

Ko sem se vpisoval v šolo, je bilo vpisanih približno 1400 kandidatov, sprejetih le 200. Spomnim se, kako sem šel za dva dni v Ljubljano na sprejemne, kjer si imel različne psiho-fizične teste. Res je, da so imeli več možnosti športniki, ki so bili fizično dobro pripravljani. Sam sem se le ljubiteljsko ukvarjal s športom, ampak očitno dovolj dobro. Prvi letnik šolanja je bil bolj splošen, takoj so začeli z miličniško vzgojo. Ni bilo tako strogo kot v vojski, saj smo bili tudi premladi, bila pa sta red in disciplina.

Kaj meniš, kakšne lastnosti mora imeti nekdo, ki si želi postati policist?

Mislím, da je najpomembnejši občutek za sočloveka. Pa tudi sam odnos do ljudi, komunikacija in instinkt za pomoč sočloveku. V določenih situacijah moraš odmisлити na okolico, nase in vse, kar te obdaja. Ključno je le pomagati.

Delo si začel praktično na drugem koncu Slovenije, kako se spomniš te izkušnje?

V kadetski šoli je bila velika večina letnika Štajercev, prepričan sem, da nas je bilo okoli 75 %, malo je bilo dijakov iz drugih delov Slovenije, policiste miličnike pa so potrebovali po celi Sloveniji. Ko smo maturirali, smo poleg maturitetnega priznanja prejeli modro kuverto z lističem, kjer je bila zapisana policijska postaja, kjer te je čakala služba. Ko sem odprl kuverto, sem videl Šempeter. Bil sem vesel, saj sem sprva pomislil na Šempeter blizu domačega kraja, a sem kaj kmalu opazil, da sem dobil delo na drugem koncu Slovenije. Šest sošolcev je dobilo delo v Šempetru, tako da nisem bil sam. Preselili smo se, v domu smo imeli prenočišče in hodili smo v službo, počasi pa se je bilo treba ustaliti in se vključiti v mesto.

Kakšni so bili plusi in minusi te selitve?

Minus je bila velika sprememba, ki sem jo moral počasi sprejeti, bila je drugačna mentaliteta. Sprva tudi nisem razumel vseh besed, v stavke sem povezoval nepoznane besede. Vedno pa so nam pomagali starejši sodelavci, ki so nam na začetku kakšno besedo morali prevesti. Plus je bilo absolutno vreme, pa tudi dejstvo, da sem z vasi prišel v živo mesto. Tukaj se je vedno nekaj dogajalo in bližina meje je imela vedno svoj čar.

Kako se spomniš dela policista? Kaj je tisto najlepše, kar boš vedno nosil v sebi?

V 35 letih dela se je zgodilo ogromno stvari, ki jih bom vedno nosil v srcu. Mislím, da se vsakomur v tem poklicu vtisnejo v spomin dogodki, ko si nekomu pomagal. Dejstvo je, da policisti nismo tukaj za to, da bi ljudi kaznovali, ampak, da pomagamo. Naša prvotna naloga je ta,

da pomagamo sočloveku, da rešujemo ljudi iz takšnih in drugačnih situacij.

Kako pa je bilo doma, si mogoče moral biti tudi doma policist z otroci, ženo?

Vzgajal sem otroke tako, kot menim, da je prav. Ali je pri tem pomagalo dejstvo, da sem policist, pa ne bi vedel. Nisem bil strog oče, imel sem le določena pravila, ki se jih je bilo treba držati.

Vemo, da imaš tudi veliko ljubezen do motorjev. Kako je prišlo do te vezi?

Ljubezen traja že od malih nog, od vedno smo imeli doma motorje, ko sem se preselil v Šempeter, pa sem bil kar nekaj časa brez. Pred 15 leti sem si ponovno kupil motor, saj je to strast, ki jo imaš vedno v sebi. Povedati moram, da smo prava motoristična družina, saj me načeloma, preden sem sam na motorju, čaka na njem moja žena. Tudi hčerka in sin sta motorista.

Kako ste se odločili za ustanovitev Moto kluba Kavalir?

Še ko sem bil v službi, smo se kolegi pogovarjali, da bi lahko ustanovili klub, vendar zavedal sem se, da to ni mačji kašelj. Po nekaj pregovarjanjih sem sestavil statut, naredili smo ustanovni sestanek in tako imamo moto klub. Simbol našega kluba je ročno delo moje hčerke Tajde.

S klubom vsako leto organiziramo različne dogodke, ki so postali že tradicionalni. Za člane društva organiziramo varno vožnjo, kjer si veliko povemo o pravilih vožnje, nesrečah, ki so se pripetile, o tem, na kar moramo biti pozorni, naredimo

spretnostno vožnjo, da se pripravimo za moto sezono. Še z drugimi moto klubi sodelujemo v krvodajalski akciji.

Zadnjo nedeljo v juniju na prireditvi svetega Petra organiziramo blagoslov motorjev, kamor povabimo tudi okoliške moto klube in klube iz mest, ki so pobratena z našo občino. Ob zaključku sezone povabimo vse člane na panoramsko vožnjo in diskusijo o pretekli sezoni. Prevezli smo tudi prireditev Kuhinja na placu, ki jo organiziramo v sodelovanju z Društvom žena in deklet iz Šempetra, s KO Šempeter in s KO Vrtojba.

Vsako leto zbiramo tudi dobrodelne prostovoljne prispevke na vseh prireditvah za zavod Cirius v Vipavi, kot Božički na motorjih pa jim nato podarimo razne pripomočke, ki jih potrebujejo.

Poleg vsega naštetega si tudi predsednik KO Šempeter. Kako je prišla ta funkcija v tvoje življenje?

V prvem mandatu vodenja KO so me člani pregovorili, saj so iskali mlajšega člana, ki bi nadaljeval s to funkcijo. Takrat sem bil še v službi, sedaj nisem več, sem pa ponovno predsednik KO Šempeter. Delo je zelo zanimivo, saj sem konstantno v stiku s prebivalci, poslušam njihove zgodbe in jim skušam v veliki meri pomagati sam, če pa sam ne uspem, jih skušam napotiti na pravo mesto. Skupaj poiščemo rešitve vseh težav, s katerimi se obrnejo name.

Kateri so vaši pglavitni dogodki in kateri so tvoji glavni cilji?

Praznovanje svetega Petra in krajevni praznik, to sta naša pglavitna



dogodka. Je pa moj največji cilj ta, da prebijemo mejo med Šempetrom in Vrtojbo. Povedati moram, da smo vzpostavili izjemno sodelovanje in lepo povezavo s KO Vrtojba.

Si tudi član Društva žena in deklet Šempeter.

Seveda, dekleta imajo tudi praznjo obleko za moškega in ker niso imele nobenega, ki bi to obleko nosil, sem pristal tudi na to. Reči moram, da sodelujem z njimi zelo dobro in to že veliko časa.

Je morda poleg vsega naštetega še kaj, česar o tebi ne vemo? Imaš čas še za kakšen hobi?

Česar ne veste, boste torej sedaj, če vam povem, izvedeli ... (smeh). Sem velik ljubitelj lesa in veliko se ukvarjam z lesom. Sam ustvarjam brez načrta, doma sem celotno pohištvo naredil sam in to je res moj hobi, moja sprostitve, v kateri izjemno uživam.

Všeč so mi tudi pisanje, režiranje in igranje, zato smo pred leti ustanovili igralsko skupino Igralci šempetrskega placa, s katero smo na Primorskem in v zamejstvu odigrali kar nekaj naših del.

Kako vse funkcije povezuješ z vsakodnevnim življenjem?

Urnik res ni idealen in nikoli ni bilo enostavno. Nisem oseba, ki bi delo odlašala na jutri. Zelo pomembna sta organizacija dela in planiranje vnaprej.

Lara Soban



Iz generacije otrok v generacijo staršev skozi oči učiteljice

Priložnost sem imela poklepetati z Nadjo Pahor Bizjak. Večina jo pozna kot učiteljico na Osnovni šoli Ivana Roba – Podružnični šoli Vrtojba, a je mnogo več kot to. Učiteljica, ki je aktivna tako na športnih kot na humanitarnih področjih, je s svojim poučevanjem obdarila veliko generacij vrtojbenskih otrok, ki danes niso več tako majhni otroci. Danes so namreč tej mali otroci že starši, ki svoje otroke vozijo ravno v te šolske klopi, ki so jih nekoč obiskovali sami.

Odločila ste se za učiteljski poklic – zakaj? Ste si vedno želela biti učiteljica?

Ko sem bila majhna, sem poznala zelo malo poklicev, te, ki so jih imele mame mojih prijateljic ali ženske iz okolice – tajnica, šivilja, prodajalka, frizerka, učiteljica, medicinska sestra ... Verjetno si je vsaka izmed nas želela postati učiteljica. Nekaj je k izbiri poklica prispevalo tudi dejstvo, da je imela takratna Pedagoška akademija oddelek v Novi Gorici.

Kaj vas pri tem poklicu najbolj veseli in kaj je najtežje?

Na to pa je težko odgovoriti, ker je vprašanje zelo široko. Imeti poklic, ki ti je všeč in te veseli, je nekaj najlepšega, kar se ti lahko zgodi v življenju. Poučevanja je poklic, ki človeku veliko da, dobro se vedno vrne z dobrim. Morda tega ne opazimo vedno takoj, a na dolgi rok ti poučevanje da veliko zadoščenja. Zame je najbolj čaroben trenutek, ko v otrokovih očeh vidim, da sem uspela nekaj prižgati – čudenje, radovednost, ustvarjalnost, upanje ... V veliko zadovoljstvo mi je, ko pripravim kakšno posebno uro, projekt, prireditev in to dobro uspe. Lepo mi je delati z otroki, jih spremljati in pozneje opazovati, kako rastejo. Ponosna sem, ko vidim, da so zrasli v poštene in odgovorne odrasle ljudi. Pridejo tudi težki trenutki, seveda. Vzgojno zahtevni otroci, morda celo razredi, konflikti. To zahteva veliko znanja in energije. Včasih tudi poguma. Najtežje pa mi je, ko otrok pride v situacijo, na katero nimam

vpliva in mu ne morem pomagati.

Kako dolgo ste učila na vrtojbenski OŠ?

Na podružnični šoli sem z enim premorom poučevala 26 let.

Kako se Vrtojbe spominjate v prvih letih poučevanja?

Kot mlada učiteljica sem komaj čakala, da "dobim" razred, da začnem poučevati v razredu in ne le v oddelku podaljšanega bivanja. To mi je bilo omogočeno leta 1991, in sicer v 2. razredu v Vrtojbi. Takrat sem bila mlada, polna teoretičnega znanja, elana, energije. Pridni, vodljivi, vedoželjni, delavni, kreativni učenci so sestavljali razred, ki si ga učitelj lahko samo želi. Zelo dobro se spomnim občutkov ponosa, da je pouk potekal prav tako, kot sem si zastavila. Za mladega učitelja so prva leta poučevanja zelo pomembna, dajo ti potrebno samozavest in te opolnomočijo. Teh 25 učenec in učencev se pogosto spomnim, to je bila moja prva resnična izkušnja poučevanja v razredu z vsemi odgovornostmi, ki jih poučevanje prinaša.

Najverjetneje so vrtojbenski otroci tudi kakšno ušpičili, kajne?

Vrtojbenski otroci so prav tako radoživi in razigrani kot vsi otroci. Da bi ušpičili kakšno posebej hudo, mi ne pride na



Foto atelje Pavšič Zavadlav

misel. So pa bile take in drugačne situacije, nekatere bolj hecne, nekatere pa kar resne. Saj so otroci, del odraščanja so pa tudi lumparije. Povadi smo se kar lepo zmenili, kakšna so pravila in kaj sledi, če jih kršimo. Čeprav me je bilo vedno malce strah, kako bomo preživeli šole v naravi, smo jih skupaj vedno preživeli prijetno. Na splošno so se zunaj šole vedno lepo obnašali.

Ali se spominjate svojih učencev?

Sedaj poučujem 36. leto in zagotovo sem se srečala s kakšnimi 30 generacijami otrok. Lagala bi, če bi rekla, da se spominjam prav vseh mojih učencev, se jih pa veliko spomnim. Običajno se to zgodi, ko katerega izmed učencev srečam ali o njem kaj preberem, ko mi o njih kaj povedo mame ... Mame so si po navadi čisto podobne, one se za razliko od otrok skoraj ne spremenijo. Otroci zelo različno odrastejo, nekateri so si kot odrasli zelo podobni, nekateri pa so čisto spremenjeni. Včasih pomaga, če me ogovorijo in mi dajo kakšen namig, potem jih kmalu "umestim" v razred in obdobje.

Ali katere srečujete še danes izven šolskih klopi?

Srečujem in to je včasih prav zabavno, čeprav neizprosno kaže na minevanje časa. Hčerka moje nekdanje učenke je bila sošolka mojega sina. Nekateri moje učenke so sedaj moje kolegice učiteljice. Z nekaterimi se včasih srečamo na kakšni burji na surferskem spotu. In priznati moram, da že kar nekaj let k meni prihajajo moji nekdanji učenci kot starši mojih učencev.

Kako se je z leti poučevanje spremenilo?

Nočem zveneti nostalgичno, a moram priznati, da je bilo na začetku moje poklicne poti vseeno lažje poučevati kot danes. Pa ne le zaradi moje mladosti. Imeli smo eno berilo, učbenik, nismo imeli take izbire tako lepih delovnih zvezkov, veliko didaktičnega materiala smo si izdelali same, smo pa imeli večjo svobodo poučevanja. Učence smo lažje motivirali, veseli so bili novitet. Bilo je veliko manj učencev z motoričnim nemirom kot danes. Takrat sem čutila večjo podporo staršev, kot jo čutim danes. Včasih se mi zdi, da starši zaradi pretirane zaščite

otrokom preprosto ne omogočajo več normalnega odraščanja. Otroci so danes drugačni, imajo raznolika znanja in spretnosti, pogosto pa zelo slabo socialno in čustveno zrelost. Če k temu prištejemo še izredno hiter razvoj in dostopnost elektronskih medijev, je jasno, da se mora tudi učitelj zelo hitro prilagajati situaciji. Paradoks je, da se je moje delo v teh desetletjih zelo spremenilo, čeprav po drugi strani ostaja zelo enako.

Kaj vam je dal poklic učiteljice?

Poklic učiteljice me je in me še vedno izpolnjuje. Ohranja me mlado, kljub letom, ki minevajo. Z mojim poklicem sem rasla strokovno in tudi kot oseba. Nisem se učila le na izobraževanjih, učila se tudi od mojih sodelavk, učencev, staršev. Priložnost sem imela sodelovati v projektih Zavoda Slovenije za šolstvo in šport, uvajati in preizkušati sodobne didaktične modele, pisati članke, sodelovati na konferencah. Kot učiteljica na vrtojbenski šoli sem dolga leta sodelovala z osnovno šolo iz Medee in pozneje iz Štandreža. Izpeljali smo številne projekte, sodelovali na natečajih, tekmovanjih, izdajali publikacije, organizirali različne prireditve, srečanja – vsi ti uspehi so mi dali veliko zadovoljstva. Ko vidim, da so "moji" učenci uspešni v nadaljnjem življenju, je to največje zadoščenje.

Dosegla ste tudi uspehe na področju humanitarnosti. Postala ste guvernerka Lions distrikta Slovenije. Kako vam uspeva usklajevanje funkcije učiteljice in funkcije guvernerke?

V mojem življenju sem redkokatero leto "samo" poučevala. Vedno sem delala še na kakšnem drugem interesnem področju, konec koncev sem bila ustanovna članica Kulturnega društva Tojva in več let

tudi predsednica. Vodila sem prvi organizacijski odbor za Boreljado, ki še danes ohranja prvotno idejo in organizacijsko obliko. Postala sem članica Lions kluba Dobrovo in aktivno delala najprej v klubu, pozneje v coni. Guvernerstvo je v bistvu nadaljevanje desetletja aktivnega dela na področju humanitarnosti. Ob delu sem se dodatno izobraževala na drugih področjih. Diplomirala sem iz uporabnih družbenih študij in opravila magisterij iz medkulturnega menedžmenta. Ves čas študija sem se ukvarjala s kakovostjo vodenja in poučevanja v slovenskem šolstvu. Če sem hotela to doseči, sem se morala naučiti upravljati s časom. Je pa funkcija guvernerke največja in najbolj zahtevna funkcija, ki sem jo kdaj opravljala v življenju. Vodim Zvezo Lions klubov Slovenije, ki v 59 klubih združuje skoraj 1500 članov. Guverner vodi distrikt skupaj s člani kabineta guvernerja, to je mojih 35 ožjih sodelavcev, na katere se lahko zanesem. Zagotovo pomagata tudi podpora sodelavk in razumevanje ravnatelja Primoža Hvale Kamenščka. V tem letu mi je pri usklajevanju službe in guvernerstva v veliko pomoč moja družina, za katero največkrat zmanjka časa.

Ste iz učiteljskega sveta uspela potegniti lastnosti, ki vam pridejo prav kot guvernerki?

Zagotovo so mi dolgoletne izkušnje dela v pedagoškem poklicu v pomoč pri vodenju, organizaciji časa, načrtovanju in javnem nastopanju.

Naj zaključim z naslednjo mislijo: "Povprečen učitelj pove. Dober učitelj pojasni. Odličen učitelj prikaže. Velik učitelj navdihuje." (W. A. Ward) In vi ste zame vsekakor Velika učiteljica. Hvala.

Ana Stergulc





Sejšeli ... čudovit košček sveta

Sejšele sestavlja 115 otokov v Indijskem oceanu. Bujno rastje, izjemno okusno sveže tropsko sadje, bel pesek in modre lagune so vse, kar človek potrebuje za popoln odklop. Zakaj na Sejšele? Ker so idealno prizorišče za mirne družinske počitnice ali romantiko v dvoje. Veljajo za enega najlepše ohranjenih tropskih rajev, ki se ponša z nekaterimi najbolj sanjskimi plažami na svetu. Zaradi visokih cen niso dostopni vsakomur in ravno zato ostajajo precej neokrnjeni, država namreč ne dovoli masovnega turizma. Barvite ribice in toplo ter čisto morje uvrščajo Sejšele v sam vrh potapljaških destinacij.

Mahe

Je največji od treh glavnih otokov in na njem živi 86 % prebivalcev Sejšelov. Tukaj pretirano lepih plaž ne boste našli, zato sta dan ali dva za potepanje po njem čisto dovolj. Obiščete lahko majhno glavno mestece Victorio, ki jo raziščete kar peš – tržnica, hindujski tempelj, clock tower, botanični vrt ... Na otoku Mahe je zanimiv tudi Eden Island, otok luksuznih apartmajev, na katerega ne morete, če ne bivate tam, lahko pa se zapeljete na katero izmed višjih točk otoka, kjer je pogled nanj zares čudovit. Naš zadnji postanek je bila destilarna Takamaka, ki se nahaja le nekaj kilometrov južneje od letališča. Tu proizvajajo najboljši sejšelski rum,

med različnimi vrstami ruma pa se najdejo tudi posebni okusi, kot je rum z aromo kokosa ali ananasa. Cene ruma v destilarni so kar visoke, tako da se kakšno steklenico za domov bolj splača kupiti v navadni trgovini. In če si želite tropsko vzdušje pričarati kar doma, lahko zamešate dišeč sejšelski koktejl Daiquiri. Potrebujete le nekaj belega ruma, limetin ali mangov sok in sladkorni sirup. V kombinaciji z ledenimi kockami ga servirajte v martini kozarcu.

Praslin

Na otok Praslin se lahko odpravite s katamaranom, mi smo nanj prileteli z majhnim panoramskim letalom za 20 potnikov. Polet z njim je pravo

doživetje – tako majhno je, da se ti skorajda zdi, da ga pilotiraš sam. Otoček ponuja veliko lepih plaž, ena izmed njih je dolga peščena plaža Cote d'Or beach, še lepša je plaža Anse Lazio, o plaži Anse Georgette pa lahko govorimo le v presežkih. Zame je to najlepša plaža na svetu! Obisk plaže morate rezervirati vnaprej, saj pot do nje vodi skozi luksuzen golf resort in ima omejeno število obiskovalcev na dan. Kristalno morje, bel pesek in palme med znamenitimi sejšelskimi skalami ... Waw!

S Praslina se lahko odpravite tudi na različne izlete. Zagotovo vam ne bo žal, če boste odšli na St. Pierre Island, kjer je snorkljanje imenitno. V morju je res ogromno rib vseh velikosti in barv. Voda je kristalno prozorna in tudi pogled na otoček z morja je sanjski. Tu ne živi nihče. Vidiš samo turkizno morje, granitne skale, meter ali dva peščene plaže v času oseke, v času plime pa še to ne, in nekaj palm sredi otoka. Nujno se odpravite tudi na otok Curieuse, ki je bil zaradi posebne vegetacije (ogromno mangrov – lesnate tropske rastline, ki rastejo na blatnih tleh zalivov, lagun in izlivov rek v tropskih območjih) leta



1979 zaščiten. Na njem živi približno 350 Aldabra želv, ki veljajo za največje kopenske želve na svetu. Le-te se prosto sprehajajo, vi pa jih lahko nahranite ali z njimi naredite selfi.

Valle de mai je naravni park pod zaščito UNESCO. V bohotnem palmovem gozdu imate občutek, kot bi prišli v Jurski park. Njegova posebnost pa so kokosove palme, ki rastejo samo še na Praslinu – kokosi “coco de mer” imajo obliko ženskega telesa. V parku je mogoče srečati tudi znamenito črno papigo, ki je ogrožena redka vrsta. Tudi njo lahko je mogoče videti le na Praslinu.

La Digue

Velja za najlepšega od treh glavnih otokov Sejšelov, hkrati je tudi najmanjši. Nanj se pripeljemo z ladjo. Na razdalji le nekaj kilometrov naokrog so nastanitve, trgovine, restavracije in vse, kar potrebujete. Na otoku je le nekaj cest, avtomobilov skorajda ni (razen nekaj taksijev). Glavno prevozno sredstvo so kolesa, ki jih lahko najameš dobesedno povsod. Do najlepših plaž moraš tako s kolesom – do nekaterih moraš kar pošteno v hrib, vendar je trud ob pogledu nanje poplačan. Tu se nahaja tudi plaža Anse Source D'Argent, ki je bila razglašena za najboljšo plažo na svetu, piko na i pa ji doda kakšen lokalci, ki spleza na palmo in ti servira sveže kokosovo mleko. Dostop do nje je plačljiv, saj moraš skozi farmo L'Union Estate Farm, kjer si lahko spotoma ogledaš nasade vanilije in nekaj želv velikank. Za en dan smo želeli obiskati še Felicite in Sister's Island, vendar so nam zaradi vzvalovanega morja izlet odsvetovali. Če boste imeli priložnost za obisk, jo izkoristite, saj naj bi bilo tam noro lepo.

Še nekaj nasvetov ...

Hrana je na Sejšelih raznovrstna, vendar v restavracijah izjemno draga. Poslužujete se lahko raznih “take away” restavracij, kjer domačini pripravljajo okusne obroke. Nas so v splošnem najbolj navdušili sadni sokovi in smutiji, saj so pripravljeni iz sveže nabranih mangov, banan, kokosa ...

Če imate dovolj časa in si želite privarčevati kakšen evro, lahko koristite javni avtobusni prevoz, vendar je najbolje rentati avto, saj so cene zmerne, hkrati pa ti avto nudi največ svobode pri raziskovanju.

Denarna valuta je sejšelski rupij, vse pa lahko plačujete tudi z dolarji. Sporazumevate se lahko angleško ali francosko, časovna razlika je 3 ure, deževno obdobje traja od decembra do marca.

... in če se vam zdijo Sejšeli tako zelo eksotični in nedostopni, ne obupajte. Vsako potovanje se začne z enim samim korakom ...

Nika Birska





Dan samostojnosti in enotnosti, 26. december, je v Kulturnem društvu Tojva že vrsto let rezerviran za praznovanje. Letošnjo obeležitev tega praznika so s slovensko himno pričele mlade pevke iz Šempetra. Za čisto posebno izvedbo je poskrbela Ema Ptičak, ki jo je oplemenitila z znakovno govorico. V kulturnem programu so svoje glasbeno znanje predstavili pevka Klara Pregelj, oboistka Mija Istenič, saksofonist Anže Podbersič, pianistke Martina Štrukelj, Lara Bavcon in Ema Ptičak, flavtistka Pia Ptičak ter na blok flavti Lenart Pregelj. David Vinazza in Matija Podbersič pa sta poskrbela za jazzovske improvizacije. Praznično pevsko voščilo so zbranim namenili člani Mladinskega zbora Šempeter-Vrtojba pod vodstvom Mojce Maver Podbersič.

Kulturnemu programu je sledila tombola, ki jo vsako leto vodi humorist in amaterski gledališki igralec Ivan Jedrlnič. Tokrat mu je pomoč ponudil Božiček Žan Komac, ki je občinstvo nasmejal do solz. Večer se je zaključil ob prijetnem druženju in klepetu.

N. P., foto: Foto atelje Pavšič Zavadlav



V nedeljo, 29. decembra 2019, je tradicionalna Baklada spet povezala Vrtojbo in Štandrež. Nočni pohod ob izteku leta je številne udeležence s slovenske strani meje, med katerimi je bil tudi župan Milan Turk, popeljal izpred podružnične osnovne šole v Vrtojbi mimo nekdanjega mednarodnega mejnega prehoda, kjer so se združili s pohodniki iz Štandreža. Skupaj so se nato napotili do Jeremitišča, kjer se je prijateljsko srečanje nadaljevalo ob priložnostni pogostitvi, topli pijači ter slovenskih ljudskih in božičnih pesmih. Kot je že v navadi, je bil nočni pohod tudi dobrodelno obarvan. Izkupek od prodaje bakel so namenili ustanovi Via di Natale in Župnijski Karitas Vrtojba.

M. P. F., foto: Foto atelje Pavšič Zavadlav



V župniji Šempeter pri Gorici so se koledniki tudi letos odzvali na povabilo Misijonskega središča Slovenije.

V soboto, 4. januarja 2020, se je 26 otrok skupaj z vodji odpravilo od hiše do hiše in prinašalo blagoslov. Otroci so tako krepili medgeneracijske vezi in doživeli poseben dan. Zbrana sredstva so namenili misijonarjem po svetu.

Tanja Lestan

DUMASOV MUŠKETIR	VANDA GERLOVIČ	ZRELO GOVEDO MOŠKEGA SPOLA	AMERIŠKA LEGVAN ZELENE BARVE	IME ZA KEMIJSKO SPOJINO BELJAKOVINE IN SREBRA RUSKA PEVKA PUGAČOVA	PLAZIŠČE	MESTO PERUJA KRAJ PRI KOPRU	L
A	V	B	A		P	R	O
R	G	I	N	A	L	I	J
A	LEPLJENKA PLEMENSKI OVEN	K	O	L	A	Ž	SOVJETSKO POLITIK BREZNUJEV TENKA MOKRA ŽIVAL
M	M	PEČENA JED. LASAČNA ČEBILKA, ČEBILNIK	L	A	Z	A	N
I	R	C	I	JAMAJSKI GLASBENIK KAMOZE ANTIČ, IME GUADIANE	I	N	I
S	K	E	FENIČAN, BOGINJA LJUBEZNI POVELJNIK PRED TRGOJ	A	N	A	T
MESTO V TURČIJI VRSTA SVILENE TKANINE	A	D	A	N	A	POVELJNIK ODEDELKA VOJNIH LAZIJ V ANGLIJI	K
M	Č	I	J	A	GRADIŠČE	OKRASNA GRMIČASTA RASTLINA SLUŽBUJOČA V UPLEVKA	A

Tudi tokrat ste nam v naše uredništvo poslali veliko število rešenih križank. 11. februarja smo organizirali žrebanje, kjer so imeli tokrat največ sreče: **Katjuša Rabzelj**, **Marjan Velišček** in **Brigita Šušmelj**, ki so 19. februarja pred Coroninijevim dvorcem od sponzorja, **Centra revitalizacije**, prejeli super nagrade. Center revitalizacije je poskrbel tudi za vse tiste, ki pri žrebu niste imeli sreče, in podelil tolažilne nagrade. Sedaj pa je tukaj že nova križanka z mamljivimi nagradami. Želimo vam veliko sreče!

Uredništvo

5 trendov na področju grafičnega dizajna na družbenih omrežjih v letu 2020



Trendi na področju grafičnega dizajna pridejo in grejo, še preden se sploh dobro navadimo uporabljati katerega od njih – če pa v letu 2020 vseeno želimo biti korak pred konkurenco, moramo upoštevati vsaj tiste najbolj pomembne trende. Na srečo nam ni treba biti strokovnjak, da bi ostali sveži in zanimivi za sledilce, kot to uspeva ekipi podjetja Venngage, ki je za leto 2020 napovedala naslednje trende na področju grafičnega dizajniranja vsebin za družbena omrežja.

1. Nežne barve

Nežne barve so zanimiv trend. Z njihovo uporabo na enostaven način posodobimo in osvežimo svojo grafično podobo. Pri nežnih barvah mislimo na barve, katerim sta dodani črna ali bela in so nasprotje živih, kričečih barv. Ta trend na področju grafičnega dizajna je lahko zelo učinkovit na družbenih omrežjih, saj ga lahko uporabimo v vseh fotografijah.

2. Minimalizem

V zadnjih nekaj letih je minimalizem v močnem porastu. Številna tehnološka podjetja uporabljajo

minimalizem na svojih spletnih straneh, vendar se pripravite na to, da bi v letu 2020 lahko ta trend zaobjel vsa družbena omrežja. V svoje grafične dizajne za družbena omrežja lahko ta trend vključite tako, da se osredotočite na čiste vsebine, pri katerih se fokusirate na bele prostore v dizajnih.

3. Znamčene animacije

GIF-e lahko danes srečamo na vsakem "digitalnem" koraku – tako zelo so razširjeni, da so postali nepogrešljiv del našega slovarja. Kljub vsemu pa so GIF-i še vedno premalo pogosto uporabljeni v namene promocije blagovnih znamk. S tem, ko ustvarimo unikatne, znamčene GIF-e, lahko hitro prehitimo konkurenco v letu 2020, saj obstaja precejšnja možnost, da bo le redkokdo ustvaril lastne GIF-e. Ne samo, da bo GIF povsem unikatna za vašo rabo – kar pomeni, da ga konkurenca ne more kopirati – pomagal vam bo zgraditi bolj jasno in močno povezavo z blagovno znamko. GIF-e lahko na zanimiv način uporabimo tudi, ko dosežemo v podjetju nek pomemben mejnik ali recimo ob začetku nove oglaševalske kampanje.

4. Abstraktne ilustracije

Tudi ilustracije se v zadnjih letih pojavljajo na vsakem koraku – od Casperja do Spotifyja in od Twitterja do Appla. O abstraktnih in zasanjanih ilustracijah lahko razmišljamo kot o nasprotju realističnih ilustracij, kjer se srečujemo s pretiravanjem in z nenavadnimi barvnimi kombinacijami. Ta trend je še posebej hvaležen za uporabo na družbenih omrežjih, saj hitro pritegne pozornost in poleg vsega še spodbudi bralce, da za gledanje neke vsebine porabijo več časa.

5. Močne, ampak enostavne pisave

V letu 2020 ne bomo srečali veliko lahkih, tankih, po možnosti ročnih pisav, saj na njihov mesto prihajajo močne, konkretne pisave. Z močnimi pisavami mislimo na krepke pisave, ki hitro padejo v oči.

Močne, ampak še vedno enostavne pisave, so odlične za uporabo v vsebinah na družbenih omrežjih. Primerne so za večino blagovnih znamk, saj pašejo v preproste grafike, s katerimi lahko marsikaj povemo. Pomembno pri zadnjem trendu je, da ne pretiravamo v uporabi in da se osredotočimo na uporabo močnih pisav v naslovih in pri izpostavitvi pomembnih fraz. Če je vse, kar zapišemo, krepko, potem ni nič krepko.

Upamo, da vam bodo ti nasveti in napoved glede trendov v letu 2020 pomagali pri gradnji strategije grafičnega dizajna vsebin za družbena omrežja.

Računalniške novice



**Računalniške
novice**
www.racunalniske-novice.com

Novice so pripravljene v sodelovanju
z revijo Računalniške novice.

Kako lahko preveriš, če je tvoj pes srečen?



6 temeljnih potreb psa

Če želiš, da bo tvoj pes srečen, moraš vedeti, kaj tvoj pes rabi, kaj išče v svetu, katere so njegove potrebe. Vsako vedenje, ki ga pes kaže, ima svoje korenine v potrebah, ki jih pes skuša zadovoljiti. Torej tudi takrat, ko se pes obnaša neprimerno, ne pomeni, da ti želi nagajati, ampak le skuša zadovoljiti določeno potrebo.

Piramida potreb, ki jo je "dog coach" Angelo Vaira priredil za pse po psihologu A. Maslowu, je psihološka teorija, ki deli potrebe na **osnovne – nižje** (ki jih vsak izmed nas potrebuje za preživetje) ter **višje** (ki jih vsak izmed nas potrebuje za osebno rast in razvoj). Glede na njihovo pomembnost so razvrščene v t. i. hierarhijo potreb, kjer je potrebno, da so najprej zadovoljene osnovne potrebe (spodnji del piramide), preden stopimo na naslednji nivo.

Vabim vas, da si dobro pogledate piramido potreb in razmislite, če mogoče katera potreba pri vaših psih ni zadovoljena, kajti tu se znajo skrivati težave in hkrati odgovori na vaša vprašanja.

1. Fiziološke potrebe

So tesno vezane na preživetje. To so jesti, piti, spati, razmnoževati se, dihati, počutiti se dobro in ne v stresu, biti zdravi, gibati se. **Hrana naj bo čim bolj kvalitetna, po potrebi pripravljena doma, sveža (kuhana ali surova).** Če nimate te možnosti in pes dobiva konzervirano ali suho

hrano, naj bo le-ta dobre kakovosti. Same gole kalorije ali hrana, ki psu škodi (alergeni in druge škodljive snovi), znajo namreč narediti psa še bolj razdražljivega, hiperaktivnega, bolnega itd.

Gibanje je za psa izrednega pomena. **Zato psi ne smejo cele dneve ležati v hiši ali biti zaprti v hišnem boksu, pesjaku ali na verigi! To je mučenje živali!** Psa je treba čimprej naučiti, kako lahko umirjeno in brez uničevanja živi v stanovanju, saj ga bomo v nasprotnem primeru res morali imeti v času naše odsotnosti celo življenje zaprtega.

Pes rabi svobodno gibanje po prostoru in vsaj dva daljša sprehoda na dan, mlad pes pa več krajših. Seveda je tudi preveč gibanja in premalo počitka lahko zelo škodljivo za psa. Vse aktivnosti naj bi bile izvedene na tak način, da povzročajo čim manj stresa, zato so izrednega pomena nenasilna komunikacija, dovolj počitka, umirjeno okolje, uporaba primerne opreme itd.

2. Potreba po varnosti

Nanaša se na psihično varnost, na primer, da psa ni strah lastnega skrbnika, da ga ni strah okolice in stvari, ki ga obdajajo, ter na socialno varnost, da ve, da ima podporo in zaščito družinskih članov. Pomembna je tudi varnost glede pričakovanj, in sicer, da določena pravila veljajo vedno in ne da mu je enkrat pri pozdravljanju dovoljeno skakati po hlačah, naslednjič pa ne, ker imamo nove hlače in bomo nanj kričali ali ga celo udarili. Tak pes se nas bo bal, ker nas bo imel za nepredvidljive. Ležišče naj bo postavljeno na tako mesto, kjer se pes resnično počuti varnega in se lahko odpočije (neprehodna območja).

In pozor na otroke! Če želimo zaščititi otroka pred psom, je prvo pravilo, da zaščitimo psa pred otrokom! Zelo uporabne so ograjice ali pasji boksi.

Zelo pomembno je tudi, katero opremo dajemo na psa. Tako, s katero pes sproščeno in brez strahu hodi naokrog, ali tako, ki ga spravlja v stisko in se potem počuti še bolj ogroženega – njegove vedenjske težave se tako le še stopnjujejo.

3. Potreba po pripadnosti in ljubezni

Pes je socialno bitje in **si želi biti del skupine, del družine.** Želi si biti z nami in ne sam zunaj na vrtu! Zelo pomemben je čas, ki ga preživimo s psom. **Pes je srečen tudi, ko nas spremlja pri različnih opravilih ali pa samo leži zraven nas, ko beremo knjigo.** Po drugi strani je važna tudi **kvaliteta časa**, ki ga preživimo skupaj s psom: igra, skupno raziskovanje novih poti, sprehodi in ostale prijetne dejavnosti, kot sta nežno, prijetno krtačenje in crkljanje na kavču. To psi naravnost obožujejo.

4. Potreba po spoštovanju

Pes ima potrebo **po dostojanstvu, da se ga spoštuje kot posameznika.** Če ga pogosto ignoriramo, mu kričimo in ga kaznujemo, mu neprestano ukazujemo (pridi sem, lezi dol, stoj, ne se premikati ...), se pes ne bo počutil srečnega, spoštovanega. V sebi ima močno potrebo, da ga cenimo, da ga imamo radi in da ga sprejmemo takšnega, kakršen je.

Vsa komunikacija, učenje novih stvari ali pa dopovedovanje, da se česa ne sme, se naredi na njemu razumljiv, spoštljiv in prijazen način. Le tako se bo počutil vrednega, sposobnega in pomembnega.

5. Potreba po raznolikosti

Pes je inteligentno bitje in rabi početi **različne stvari, imeti raznoliko življenje**. Monotonost in dolgčas ga ubijata ravno tako kot nas. **Če pes koplje luknje po vrtu, tega ne počne, ker ti želi nagajati, ampak zelo verjetno zato, ker nima drugega dela.** Pes potrebuje raznolikost, kot so igra, sprehodi, sodelovanje s skrbnikom, druženje s pasjimi prijatelji, učenje novih stvari, iskanje, vohanje in seveda počitek.

6. Potreba po uresničitvi potencialov

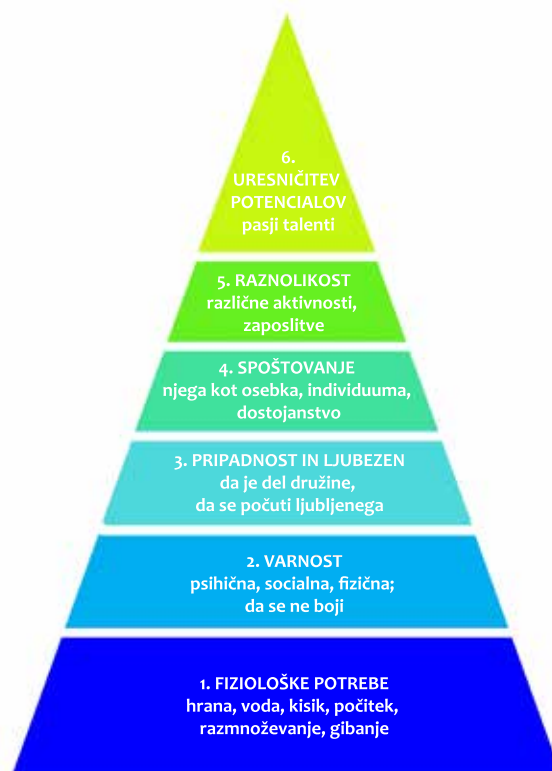
Vsak pes je edinstven in neponovljiv. Ima potenciale (danosti v sebi), tako pasemske kot individualne, ki čakajo, da se realizirajo.

Tako bo npr. labradorec najsrečnejši, če bo lahko v dobri družbi ljudi ali drugih živali, ker je zelo družaben, če bo lahko prinašal stvari ter izvajal aktivnosti v vodi. Bordercollie bo srečen, če bo lahko po navodilih vodnika izvajal različne naloge, najraje pa bo spravljal osebke na kup, pa naj si bo živalske ali človeške. Poleg pasemskih karakteristik (značilnosti vsake posamezne pasme) pa je treba ugotoviti še, katere so individualne posebnosti vsakega posameznega psa. Le-te se najlažje ugotovi tako, da se psa spozna preko različnih skupnih aktivnosti oziroma preko skupnega življenja.

Naj za zaključek navedem še dva primera v praksi.

1. primer: Ko se zjutraj odpravljamo na sprehod in nas pes ne sliši, ko mu rečemo, naj sedi (5. stopnička v piramidi, potreba po raznolikosti), je to mogoče zato, ker ga tišči na malo in veliko potrebo (1. stopnička v piramidi, fiziološka potreba). Zato svetujem, da se naslednjič odpravimo ven malo prej, da nas bo kuža lažje počakal, da se pripravimo za sprehod.

2. primer: Na sprehodu pes izredno vleče na povodcu. Najprej se moramo vprašati, zakaj je temu tako. Če je odgovor "zaradi strahu", je potemtakem treba zadovoljiti najprej potrebo po varnosti, ki je na 2. stopnički piramide potreb, torej pred potrebo po raznolikosti (lepa hoja na povodcu), ki je na 5. stopnički. V praksi bi to pomenilo, da moramo najprej spraviti psa na mesto, kjer se bo počutil varnega, ne glede na to, ali je do tja vlekel na povodcu



ali ne. Začeti moramo razmišljati, kako bomo odpravili ta strah. Šele ko bo strah odpravljen, bo pes sam od sebe prenehal vleči na povodcu.

Čprav so potrebe navedene po hierarhični lestvici, iz izkušenj vidimo, da se **istočasno lahko zadovolji tudi več potreb hkrati**, kot to lahko naredimo npr. z dobro strukturirano igro. Ob upoštevanju zgornjih nasvetov naj bi **nezaželena vedenja izginila kar sama od sebe**. Ja, prav ste slišali. Če pa so ta vedenja že zelo zakoreninjena, bosta potrebna poglobljeno delo in obisk dobre pasje šole.

V kolikor si želite več poglobljenega znanja, vas vabim, da se nam pridružite na Akademiji za kinološke vzgojitelje in inštruktorje, ki se bo začela 19. septembra. Program bo zelo pester in raznolik, saj bomo najnovejša znanja na področju kinologije podajali tuji in domači strokovnjaki z različnih področij. Preko znanja in izkušenj vas bomo podkovali s teorijo in prakso.

Prijavite se lahko na: pasjasolami2.com/akademija-mi.

Sara Čotar





Pomlad se prebuja ...

... dnevi se daljšajo ter postajajo vse toplejši. Z njo se prebuja tudi zunanji paraziti, ki ogrožajo počutje in zdravje naših hišnih ljubljencev. Govorimo predvsem o klopah, bolhah in komarjih.

Nemalokoga premami toplina pomladanski dni in ga vzpodbuja k sprehodu v naravi. Na sprehod se zelo radi podamo z našimi štirinožnimi prijatelji. Prijeten nam je sprehod po gozdu, ob potočku, ki nas napaja z novo energijo. Je kot popotnica v prebitje nadaljnega leta. Kuža maha z repkom in se potika po raznih grmičkih, veselo se igra v kupih odmrlega jesenskega listja. Ob tem

nam je pri srcu toplo in se veselimo izbrane odločitve sprehoda. Ampak ob tem ne smemo pozabiti, da ravno na teh mestih preži nevarnost klopov in bolh, ki so celo zimo čakali na primerne gostitelja.

Klopi, bolhe in komarji povzročajo našim ljubljencem v osnovi predvsem neprijeten srbež. S tem se živali neprestano praskajo, s srbežem lahko pride do določenih vnetij kože ter nervoznosti živali. Poleg omenjenega pa lahko klopi prenašajo tudi klopne bolezni, ki se izražajo z različnimi bolezenskimi stanji, npr. vročina, vnetje sklepov, prebavne težave, dihalne težave, slabokrvnost,

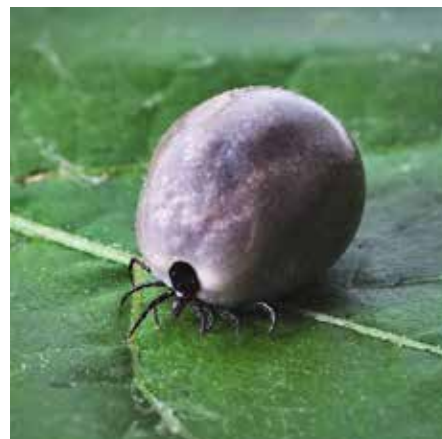
lahko se konča tudi s smrtjo živali. Komarji lahko prenašajo srčno glisto ter leišmanjozo, ki je neozdravljiva.

Zaradi zgoraj omenjenega je priporočljiva preventiva za preprečevanje opisanih težav in s tem skrb za primerno počutje naših sopotnikov. Je nam prijetno, ko nas ugrizne klop?

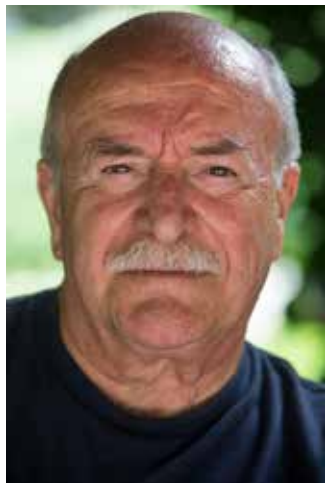
Več informacij o parazitih in sredstvih proti njim dobite v naši veterinarski ambulanti v Kromberku, kjer vam bo specializirano osebje prijazno svetovalo!

Leon Koršič, dr. vet. med.

VETERINA
GORICA
d.o.o.
PRI HRASTU 18, 5000 NOVA GORICA SLOVENIJA



Marko Vudrag: Nekrolog za sapientio



Marko Vudrag v knjigi osredotoča razpravo na škodljive učinke neoliberalnega kapitalizma za zdravje ljudi in okolja. Svoje teze utemeljuje na biologiji (evoluciji), zgodovini, filozofiji, sociologiji in jih uokvirja v kulturo Zahoda. Po Vudragu človeštvo nerazumljivo drvi lastni pogubi naproti, tako da se je ukrojilo v vsiljene mehanizme potrošnje. Čedalje bolj vdira v virtualni svet, v katerem zmagujejo lažne novice –

smeti in tisti argumenti, ki bodo tudi z agresivnimi lažmi prepričali večino ljudi. Ob tem pa se razraščata kultura banalnosti in ne kultura vrednot ter sočlovekove strpnosti. Nove "virtualne" vrednote vplivajo na človeka, tako da ne zna več misliti ter ločiti nepotrebno in povezovati povezljivo. Na ta način ustvarja nov, nerealen in v prihodnje tudi nebiološki svet, ki je presenetljivo ustrojen prav po volji taistega človeka. V resnici je ustrojen po volji ekstremno majhnega odstotka bogatih soljudi, ki so zaradi pohlepa in potrebe po kopičenju uzurpirali globalne resurse, predvsem tako, da so ustvarili procese, v katerih navidezno vsi enako in prostovoljno sodelujemo, čeprav to ni res, temveč je v škodo preostale velike večine soljudi. Vudrag razvija tezo, da nova spreminjajoča se tehnokrajina prinaša novo obliko življenja. Predvsem izgubo identitete, kajti že zdaj smo priklopljeni, o nas zbirajo informacije, nas ocenjujejo in vrednotijo, tako da raste vtis, da nove tehnologije obljublajo srečo, blaginjo in večno življenje tukaj na zemlji in ne v raji ali v peklju, kar je sicer bil več tisoč let samo vrhunski religiozni mit. Večina ljudi, sploh tisti, ki so brez dela, so v neoliberalizmu veliko bolj izpostavljeni depresivnim motnjam in strahu za lastno zdravje. Neoliberalizem izčrpava emancipacijske potencialne, zato se duševne motnje stopnjujejo zlasti v času cikličnih ekonomskih recesij. Neoliberalna ideologija je leta 1989 vzpostavila nov svetovni red, zaradi neznanke neodgovornosti in destruktivnega potenciala neoliberalnega kapitalizma, ki ga je prinesla, pa je močno pospešila urbanizacijo. Ob tem nastaja najhitreje rastoča populacija. V ogromnih barakarskih somestjih velemed, bolj poznanih kot slumi ali favele, živi na stotine milijonov ljudi. Tam ni pitne vode, sanitarij, elektrike, tam ali v neposredni bližini so odlagališča odpadkov, tudi nevarnih. Natančneje, živijo na naših odpadkih in od njih. Lakota in podhranjenost, na sto tisoče zapuščenih otrok, driska, tifus, kolera ali malarija so nekaj povsem vsakdanjega. Ta populacija ni deležna nobenih formalnih prednosti, ki naj bi jih zagotavljale urbane sredine.

Nimajo služb in delovnih mest, so socialno in človeško popolnoma marginalizirani in diskriminirani ter odrezani od normalnih tokov ekonomije. Lokalne proizvodnje tam ni, prihodkov in socialnih programov ni, kar vse skupaj hitro vodi v občutno slabšanje razmer, revščino, prostitucijo, suženjstvo, prodajo otrok ... V tem svetu obstajata dve delujoči realnosti: trg in odpadki. Glede trga je vse dopustno in opravičljivo, samo odpoved potrošništvu ne. Kdor ne troši, je ožigosan. Ta populacija je ožigosana. Ampak tukaj je tudi druga realnost. Odpadki. Več je ljudi, več je odpadkov. Tudi človeških. Dlje ko se uklanjamo prisilam frenetične rakaste ideologije rasti kapitala zaradi rasti same, bolj se brišejo meje med človekom in odpadkom. Tamkajšnji prebivalci so nevidni, predvsem pa nepomembni. Na koncu Vudrag želi mobilizirati potencial proti "nekrologu", ki se za ta svet piše kar sam. Sicer o tem, ali nam sledita inženiring kiborgov in biološki inženiring (združitev organskega z neorganskim), Vudrag ne špekulira. Razmišlja pa tako, da je treba edino in enovito človeško civilizacijo, ki jo imamo na tej Zemlji, na neki način rešiti pred nevrototalitarno oblastjo informacijske tehnologije ter umetne inteligence s svetovnega spleta – *globalnega uma*.

V. M.



Na šempetrskem trgu zaživel nov bistro Lipa



V Hitovem hotelu Lipa, ki je za trajnostna prizadevanja nedavno prejel certifikat zeleni ključ, so **januarja odprli nov bistro**, kjer so tako v ambientu kot v ponudbi ustvarili edinstven **preplet sodobnosti in tradicije**.

Bogato kulturno izročilo in kulinarčne posebnosti tega prostora, vpete v zgodbo bistroja, so odkrivali

ob pomoči članic **Društva žena in deklet Šempeter**, ki so poskrbele tudi za popestritev otvoritvenega dogodka. Izvedle so kratek zabaven skeč v narečju in predstavile nekaj zanimivosti iz lokalnega izročila: stare predmete, kot sta "brštulin" in "borela", ter noše, ki so jih nosili Šempetrke in Šempetrci v 19. stoletju.

Goste so na odprtju pogostili z dobrotami, ki bodo tudi v redni ponudbi bistroja Lipa. Na jedilni list so poleg modernih jedi, kot so burgerji, steaki in solatni krožniki, umestili tudi tradicionalne dobrote, kot so "kuhnje", frtalja in šempetrski štruklji. Skrivnost njihove priprave jim je zaupala Šempetrka Cvetka Benko, ki je recepte ohranila po ustnem izročilu svojih prednikov.

Dobavo sveže zelenjave in lokalnih pridelkov bistroju Lipa zagotavlja **Biotehniška šola v Šempetru**.

Njeni dijaki, ki se tudi sicer pogosto izpopolnjujejo v Hitovih hotelih, so sodelovali pri izvedbi otvoritve: poskrbeli so za dekoracijo, pomagali pri pripravi jedi v kuhinji in pri strežbi pijač.

V ambientalni ureditvi so sodobni arhitekturni zasnovi in trendovski opremljeni dodani kreativni dekorativni elementi, ki prostor obarvajo z utrinki iz bogate šempetrske tradicije. Med njimi je tudi **spomin na tramvaj**, ki je med letoma 1927 in 1932 Šempeter povezoval z italijansko Gorico. Njegova zadnja postaja je bila prav na šempetrskem trgu, kjer je bilo pod tremi mogočnimi lipami od nekdaj živahno zbirališče krajanov. Hotel Lipa z novim bistrojem tako obuja in nadaljuje večstoletno tradicijo druženj "na placu".

Maša Koglot



Marinirano pečeni piščančji fileji z omako in lipovim medom



Za 4 osebe:

700 g filejev piščanca

Marinada:

60 g lipovega medu

30 ml olja

30 ml vina ali sadnega soka (malinovega)

stolčene ali grobo sesekljane brinove jagode, timijan, poper

“Steljica za pečenje” in nato priprava omake:

30 ml olja

30 g šalotke

50 g korenja

40 g korenine peteršilja

80 g jabolk

1 strok česna

200 ml fonda/osnove

Začimbe:

list lovorja, rožmarin, sol

Za marinado zmešamo med, olje in začimbe. Premažemo fileje piščanca in jih v hladilniku v pokriti posodi mariniramo nekaj ur (brez soli). V pekač zložimo očiščeno, olupljeno in drobno narezano šalotko, korenje, korenino peteršilja, jabolko, česen in začimbe ter fond. Na to pripravljeno »steljico« položimo marinirane piščančje fileje, ki smo jih posolili. Polijemo s segretim oljem. V pečici pečemo pol ure pri 180–200 °C. Prestavimo na toplo in tik pred serviranjem narežemo na manjše rezine.

Omako pripravimo tako, da vse sestavine, na katerih so se spekli fileji piščanca, zmešamo, dodamo med in po okusu sok limone.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak

KONCERT
PESMIJO V POMLAD

REVIJA PEVSKIH ZBOROV 2020

Mladinski center Vrtojba
8. 5. 2020
ob 18.30
Vabljeni!

KŠTM

XCO VRTOJBA

UCI
C1
CLASS RACE

13.4.2020 Vrtojba, Slovenija

desfles
xcovrtojba.desfles.si | www.desfles.si

Ozara Slovenija – Nacionalno združenje za kakovost življenja



Ozara Slovenija – Nacionalno združenje za kakovost življenja je nevladna, humanitarna organizacija, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega in zdravstvenega varstva. Z različnimi programi zagotavlja strokovno pomoč in podporo ljudem z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ljudem v duševni stiski in njihovim svojcem, poleg tega pa namenjamo skrb še ohranjanju in izboljšanju duševnega zdravja vseh občanov.

V Ozari Slovenija izvajamo tri nosilne programe psihosocialne podpore in rehabilitacije. Temeljijo na individualnem načrtovanju ter predstavljajo pomemben segment pri obravnavi oseb s težavami v duševnem zdravju. Vsi programi so potrjeni s strani Socialne zbornice Slovenije in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

V Novi Gorici delujeta dva programa, program Stanovanjske skupine ter program Pisarne za informiranje in svetovanje.

Stanovanjske skupine

Stanovanjske skupine so manjše bivalne enote za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki potrebujejo občasno ali stalno podporo pri bivanju in organiziranju njihovega življenja. Nahajajo se v urbanih središčih, v običajnih stanovanjih ali stanovanjskih hišah. V povprečju bivajo trije do štirje stanovalci, imajo svoje sobe, skupen dnevni prostor, kuhinjo in sanitarije. Stanovalci so upravičeni do strokovne podpore, ki je odvisna od njihovega zdravstvenega in psihosocialnega stanja, njihovih interesov, potreb in osebnih ciljev. Stanovanjska skupina je prehodna oblika bivanja, saj ljudi s težavami v duševnem zdravju spodbuja k neodvisnemu življenju. Stanovalci se tako v skladu s

svojimi zmoglostmi in ob podpori strokovnih delavcev po določenem času izselijo iz stanovanjske skupine ter samostojno zaživijo v domačem okolju.

Pisarne za informiranje in svetovanje

Pisarne za informiranje in svetovanje ponujajo organizirano obliko psihosocialne pomoči in podpore osebam s težavami v duševnem zdravju, ki se izvaja tako v pisarni kot tudi v njihovem življenjskem okolju. Takšen način dela omogoča dostop do uporabnikov, ki jih drugače ne bi bilo možno vključiti v ustrezne službe pomoči v domačem okolju. Storitve, ki jih izvajamo, so: osebna pomoč in informiranje, socialna oskrba, delo z družino in s parom, skupine za samopomoč za svoje in uporabnike, prosto časovne aktivnosti itd.

Več o Ozari Slovenija si lahko preberete na www.ozara.org.

Psihoterapevtska pomoč

Na Goriškem od septembra 2019 deluje Center za psihoterapijo in svetovanje pod okriljem združenja Ozara Slovenija.

Center je namenjen osebam, ki se znajdejo v začaranem krogu in same nikakor ne zmorejo najti ustrezne rešitve, oziroma osebam s potrebo po osebnostni rasti.

Stiske in problemi, ki nam otežijo vsakodnevno funkcioniranje, lahko s pomočjo podpore psihoterapevta, varnega odnosa in zaupanja postanejo povsem obvladljivi.

V centru delujejo terapevti različnih psihoterapevtskih pristopov iz različnih koncev Slovenije, ki nudijo individualno in skupinsko obravnavo posameznikov, različne delavnice in tudi izobraževanja na temo osebnostne rasti. S tem želimo predvsem povečati dostop do kvalitetne psihoterapije in ljudem v naši regiji ponuditi možnost izbire, da lahko na enem mestu najdejo zase tisto storitev, ki jim bo pomagala na poti do rešitve njihovih težav ali krepitev samega sebe.

Več o nas si lahko preberete na psihoterapija.ozara.org, kjer je tudi možnost prijave na psihoterapijo, ali pa pokličete na telefonsko številko 070 550 662.

Mojca Čakš Danesh



Psihoterapevtska
pomoč

Projekt SOPA (Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola) tudi na Goriškem



Valentin Casarsa

Če v Sloveniji na praznovanju zavrnejo nazdravljanje z alkoholom, se družba že čudi, a ko pride do resnejših posledic takšne alkoholu prijazne kulture, je ta tematika še vedno tabu. V Sloveniji namreč prevladuje mokra kultura. To pomeni, da je za našo državo značilna visoka toleranca do pitja in opijanja ter posledic, prav tako pa je dostopnost alkohola zelo velika. Skoraj polovica Slovencev namreč pije čezmerno, a se tega ne zaveda. Registrirana poraba alkohola je leta 2016 v Sloveniji znašala 10,5 litra čistega alkohola na prebivalca, starega 15 let ali več, v letu 2018 pa 9,99 litra čistega alkohola. Za primerjavo – svetovno povprečje registrirane porabe alkohola je 6,4 litra, evropsko pa 9,8 litra čistega alkohola na prebivalca, starega 15 let ali več. Po obsegu posledic zaradi škodljive rabe alkohola smo Slovenci v svetovnem in evropskem vrhu.

Prav zaradi tega je NIJZ leta 2016 vzpostavil projekt SOPA – Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola. Projekt temelji na izhodišču, da je vsako pitje alkohola lahko škodljivo in da je treba posameznike ozaveščati

na vseh ravneh delovanja in bivanja v družbi. Osnovni namen projekta SOPA je zmanjšati tvegano in škodljivo pitje alkohola pri odraslih prebivalcih Slovenije ter vzpostaviti odgovoren odnos do alkohola. V projektu na Goriškem sodeluje več deležnikov iz zdravstvenega in socialnega sektorja ter nevladnih organizacij; NIJZ kot nosilec projekta, svetovalka in psihologinja Centra za krepitev zdravja Nova Gorica (CKZ), referenčne med. sestre, patronažne med. sestre in zdravniki ZD Nova

Gorica ter socialne delavke CSD Nova Gorica.

Strokovnjaki posameznikom, ki imajo težave s prekomernim uživanjem alkohola, nudijo strokovno pomoč v obliki individualnega svetovanja. S podporo pri opuščanju tveganega in škodljivega pitja alkohola lahko posameznika posredno zaščitijo pred potencialno izgubo zaposlitve zaradi težav, povezanih z alkoholom. V primeru brezposelnosti pa s podporo pri opuščanju čezmernega pitja alkohola posameznika posredno podprejo za izhod na trg delovne sile.

Tanja Makarovič, profesorica zdravstvene vzgoje in izvajalka svetovanja v CKZ Nova Gorica: "Kot pri alkoholu, je tudi pri drugih področjih spreminjanja vedenja (npr. pomoč pri opuščanju kajenja ali pomoč pri spreminjanju prehranjevalnih navad) pomembno, da z udeležencem ustvarimo prijeten in zaupen odnos. Vedno izhajamo iz njegovih potreb, želja in tudi ciljev, zagotoviti pa mu moramo predvsem občutek sprejetosti. V projektu SOPA pri obravnavi udeležencev sledimo elementom motivacijskega pogovora. Pomembno je, da udeleženec že na začetku obravnave sam oceni, kakšna je njegova pripravljenost za spremembo in koliko se mu zdi pomembno, da nekaj spremeni. Na podlagi njegove motivacije pa skozi strokovno zastavljen pogovor in svetovanje okrepimo moč uporabnika, da sam vloži kar čim več energije v doseganje zelenih sprememb."

Za več informacij o projektu SOPA in vključitvi vanj pokličite v CKZ Nova Gorica: 05 33 83 289 (Tanja).

Nina Bizjak

Meje manj tveganega pitja alkohola - ne več kot:

Velja za: zdrave odrasle osebe
Ne velja za: otroke in mladostnike, nosečnice in doječe matere, poklicne voznike, bolne, ...

2 na dan	1 na dan	Standardna merica alkoholne pijače
NE več kot 2 merice / dan NE več kot 14 meric / teden*	NE več kot 1 merica / dan NE več kot 7 meric / teden*	
Ob eni priložnosti ne več kot 5 meric	Ob eni priložnosti ne več kot 3 merice	

*Ob vseh navedenih količinah naj bi bili vsaj en dan v tednu povsem brez alkohola.

Vsko leto umre 650 oseb. 43 % prebivalcev pije čez mejo.

www.SOPA.si

NIJZ

Zdrava, uravnotežena prehrana in telesna aktivnost – osnova za zdrav način življenja



“Hrana naj bo vaše zdravilo in vaše zdravilo naj bo vaša hrana,” so besede antičnega grškega filozofa, pisatelja in zdravnika. Vendar dandanes v hitrem tempu življenja pogosto pozabljamo na pomen redne, zdrave in uravnotežene prehrane. Največkrat posegamo po hitro pripravljenih živilih, ki so zaradi postopkov pridelave ali predelave osiromašena številnih hranilnih snovi in s tem slabše kakovosti, ne prehranjujemo se zmerno v več dnevni obrokih, posegamo po premastni in sladki hrani, ne dajemo pozornosti telesni aktivnosti, prepuščamo so razvadam, kot sta npr. kajenje in uživanje alkohola. Največkrat se zavemo, da je potrebno nekaj spremeniti, ko na naša vrata potrkajo zdravstvene težave, kot je, poleg ostalih kroničnih bolezni, ki so posledica nezdravega načina življenja, lahko tudi sladkorna bolezen tipa 2. Nekoč imenovana tudi “starostna sladkorna bolezen”, ki se razvije v kasnejšem življenjskem obdobju. Najnovejši podatki pa kažejo, da se starostna meja spušča, tako da se sladkorna bolezen tipa 2 lahko razvije tudi že v otroštvu. Največji dejavniki tveganja za razvoj sladkorne bolezni tipa 2 so

prekomerna telesna masa, telesna nedejavnost, prekomerno uživanje nasičenih maščob in prekomerno uživanje alkohola. Za sladkorno bolezen je značilna povišana vrednost sladkorja v krvi. Gre za presnovno motnjo, ki nastane zaradi pomanjkanja (sladkorna bolezen tipa 1) ali povečane odpornosti celic (sladkorna bolezen tipa 2) na hormon inzulin. Sladkorna bolezen je najbolj razširjena kronična bolezen sodobnega časa in vse več je bolnikov, ki zbolijo za sladkorno boleznijo tipa 2. Predvsem neustrezna prehrana in pomanjkanje telesne aktivnosti prispevata k prekomerni telesni teži in debelosti, kar je lahko vzrok za razvoj sladkorne bolezni. Pomembno je, da svojim prehranjevalnim navadam in zadostni telesni aktivnosti posvetimo več pozornosti, predvsem pa, da v vzgojo in medgeneracijskim sodelovanjem svojim otrokom damo koristno popotnico za njihovo življenje in zdravje. Zanimivo je, da se prehrana sladkornih bolnikov ne razlikuje bistveno od zdrave, uravnotežene prehrane, ki naj bi jo užival vsakdo izmed nas. Poskrbite, da bo vaša prehrana čimbolj pestra in vanjo vključujte različna živila. Naj bo

zdrav zajtrk energijska popotnica za vaš dan. Zaužijte od 3 do 5 dnevni obrokov, predvsem pa čim več v prehrano vključujte svežo, lokalno, sezonsko pridelano presno sadje in kuhano ali presno zelenjavo, saj vsebujeta zdravju koristne snovi, kot so vitamini, minerali, antioksidanti, prehranske vlaknine itd. V prehrano vključite več živil rastlinskega izvora, posegajte po izdelkih iz polnovrednih žit (naravni riž, polnozrnat testenine, kaše), večino živalskih maščob (nasičene maščobe) zamenjajte z nenasičenimi rastlinskimi olji, pri pripravi jedi uporabljajte kakovostna rastlinska olja, kot sta npr. repično in oljčno olje. Izberite bolj pusta živila živalskega izvora, kot so npr. manj mastno meso in mlečni izdelki. Hrano zmerno dosoljajte (priporočen vnos pri odraslih do 5 g/dan) in omejite uživanje sladkorja in sladkih živil. Enostavni sladkorji, ki jih vsebujejo sladkarije in sladke pijače, naj v naši dnevni prehrani ne predstavljajo več kot 10 % dnevnega energijskega vnosa. Tudi pri sladkornih bolnikih se uživanja sladkorja ne izključuje iz prehrane, potrebno pa ga je omejiti, sladkorni bolniki pa morajo nadzirati tudi vnos sestavljenih (kompleksnih) ogljikovih hidratov. Poskrbite, da dnevno spijete dovolj tekočine, izogibajte se gaziranim pijačam in vodam z različnimi okusi, saj pogosto vsebujejo veliko sladkorja. Ne pozabite na redno telesno aktivnost, pomanjkanje le-te predstavlja tveganje za nastanek številnih bolezni sodobnega časa. Pri sladkornih bolnikih je dokazano, da telesna aktivnost zniža raven krvnega sladkorja in poveča občutljivost celic na inzulin, predvsem pa z izvajanje redne telesne aktivnosti pripomorete k vzdrževanju, pa tudi zmanjšanju telesne mase. Pri normalni telesni masi se priporoča vsaj pol ure telesne vadbe dnevno.

Podatek zdravnikov, da lahko z uživanjem ustrezne zdrave, uravnotežene prehrane in s telesno aktivnostjo sladkorno bolezen tipa 2 marsikdaj upočasnimo ali celo preprečimo, je dovolj zgovoren, da začnemo z zdravim življenjskim slogom že danes. Zdravje je naša največja vrednota, zato naj nam ne bo samoumevno.

Damjan Justinek, dr. med. spec. int. med.

Nataša Lilek, univ. dipl. inž. živil. tehnol.

Katere bakterije hranite, dobre ali slabe?



Najboljši pokazatelj našega zdravja je zdravje našega črevesja oz. črevesnega mikrobioma. V naši mikrobioti, kjer se nahajajo dobre bakterije, je sedež našega imunskega sistema. Kadar je ravnovesje bakterij pravilno (15 % dobrih bakterij, 5 % slabih bakterij in 80 % nevtralnih bakterij), to imenujemo evbioza. Takrat se dobro počutimo, imunski sistem je močan in naše zdravje je odlično!

Ko se zaradi našega načina življenja – nepravilna prehrana, uporaba zdravil in antibiotikov, stresno življenje – to ravnovesje bakterij poruši, namesto dobrih hranimo slabe bakterije, ki zato porastejo, in z nastalo disbiozo postane naš imunski sistem šibak, zato lahko posledično tudi zbolimo. Če želimo okrepiti svoj imunski sistem in preprečiti različne bolezni, moramo najprej okrepiti svoje črevesje, pri čemer so nam lahko v veliko pomoč probiotiki.

Probiotiki so dobre, žive bakterije, ki imajo ugoden učinek na naše zdravje, če jih zaužijemo v dovolj veliki količini in dovolj dolgo časa, da jih koloniziramo v črevesju. Izvajanje terapije s probiotiki naj traja minimalno 2 meseca, zaužiti pa moramo 1–3 milijarde sevov dobrih bakterij dnevno, zato je pro-bio terapijo možno izvajati zgolj s probiotiki,

kjer je znana količina dobrih živih bakterij in so znani in sledljivi tudi sevi probiotika. Če se terapija izvaja manj kot 2 meseca, se dobre bakterije ne naselijo, temveč sčasoma propadejo.

Hrana, ki hrani slabe bakterije in ruši pravo ravnovesje bakterij v mikrobioti, so predvsem sladkor, procesirana hrana, bela moka, ocvrta hrana, rafinirana živila, mlečni izdelki ... S samo nekaj dnevi slabega prehranjevanja lahko že spremenimo stanje naše mikrobiote, če pa le-to traja dlje časa, lahko kronično spremenimo našo mikrobioto, kar vpliva na številne zdravstvene težave, kot so glavoboli, alergije, težave s kožo, šibak imunski sistem, napenjanje, napihnjenost, neredna prebava, zaprtje, driska itd. Večinoma niti pomislimo ne, da imajo te bolezni svoj začetek v črevesju, a vir težav je najverjetneje prav tam.

Dobre bakterije se tako pri otrocih kot tudi pri odraslih zmanjšajo tudi v obdobjih stresa in antibiotičnih terapij. Stres prispeva k porastu slabih, patogenih bakterij, in sicer zato, ker organizem zakisa, s tem pa povzroča okolje, v katerem najbolje uspevajo slabe bakterije. Dobre bakterije pa so sposobne tako protibakterijskega kot tudi protivirusnega in protiglivičnega delovanja. Kadar je črevesna mikrobiota uravnotežena, se tudi zajedalci v črevesju težje razmnožijo, zato so tudi gliste in podančice pri otrocih ali odraslih znak neravnovesja črevesnih bakterij.

Izbira pravega probiotika za svoje potrebe pa je ključnega pomena, zato sem pripravila kratek opis nekaterih najboljših probiotičnih bakterij:

- **Probiotik *Saccharomyces boulardi*** ima protivnetne lastnosti, zato ga lahko uporabimo ob uživanju antibiotikov, v primeru razrasta kandide ter kot pomoč pri boleznih prebavil, zlasti driske. Uporablja se tudi za preprečevanje prebavnih težav na potovanjih.
- **Probiotik za otroke z vitaminom C** pomaga pri kašlju in prehladu ter skrbi za zdrav imunski sistem otroka. Smiselno ga je uporabljati skozi celo leto; ko nastopijo težave, na začetku šolskega leta ter v času sezone prehladnih obolenj za okrepitev in podporo zdravega imunskega sistema otroka.
- **Probiotik ProCare – kombinacija 4 različnih sevov** lajša simptome slabe prebave: napihnjenost, zaprtost, prehitro odvajanje, napenjanje, vetrovi, stres, tesnoba ...

Če ste še vedno v dvomu, kateri probiotik izbrati, nič hudega!

V Vitalini, trgovini z zdravo prehrano in naravnimi prehranskimi dopolnili v Šempetru, vam ponujamo strokovno in skrbno svetovanje, z veseljem vam bomo pomagali tudi pri izbiri primerne probiotika!

Poleg tega vas lepo vabimo na naša brezplačna predavanja, ki jih pripravljamo vsak teden v naši trgovini z različnimi strokovnjaki, ki so vam po vsakem predavanju na razpolago za svetovanje glede težav s prebavo, z vnetjem mehurja in ledvic, s kožo, z lasmi in še in še. Na spletni strani www.vitalina.si si lahko ogledate razpored vseh brezplačnih predavanj.

Maja Junčaj,
Vitalina – natura trgovina

Navodila za preprečevanje okužbe s koronavirusom

Število obolelih za koronavirusom narašča, zato spoštujte ukrepe, predvsem pa omejite socialne stike, izogibajte se druženju in ostanite doma.

Apel velja tudi za otroke in mlade, ki omenjeno bolezen večinoma prebolevali v blažji obliki, vendar zaradi tega tudi pomembno prispevajo k širjenju virusa v družbi. Ravno zaradi tega je v trenutni situaciji **najpomembnejše, da so otroci in mladi za nekaj tednov izključeni ne samo iz vrtcev, šol in fakultet ampak tudi iz vseh oblik druženja ali skupinskih športnih ter drugih aktivnosti.** Ko bo epidemija mimo, bo priložnosti za druženje več kot dovolj.

Družine naj se zadržujejo **doma ali zunaj na prostem**, vendar **brez druženja z drugimi**. Športne aktivnosti lahko se lahko skupaj z otrokom izvaja zunaj na prostem, vendar individualno, a **izogibajte se uporabi igral.**

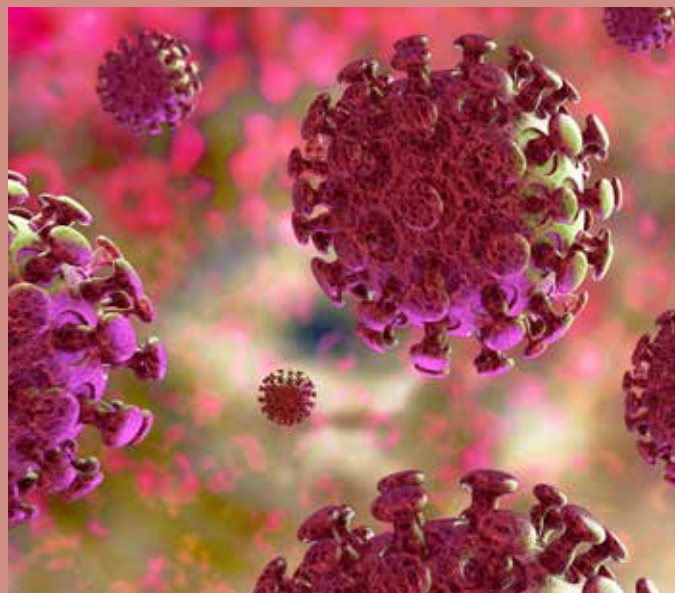
Naj ponovimo še vsa ostala navodila:

1. Higiena kašlja in kihanja

Absolutna higiena kašlja in smrkavanja, brez izjeme. Ne dotikajte se oči, nosu in ust.

2. Razdalja 1,5 m in higiena stikov

Priporočena razdalja med posamezniki, ki velja za vse javne prostore, je meter in pol. Ne stojimo v skupinah, se ne prerivamo in se ne dotikamo drugih. To velja tudi za vrste v trgovinah in na blagajnah. Držite razdaljo



vsaj meter in pol. Enako velja za vse preostale kraje, kjer se zbira več ljudi (pošta, banka ...). Poleg tega se ne rokujemo, trepljamo ipd.

3. NE zadržujte se na javnih mestih

Ne obiskujte javnih mest oziroma prostorov, kjer se naenkrat zadržuje več ljudi. Enako velja za športne površine in igrišča.

4. BREZ druženja

Ne zadržujte se v skupinah. Ne obiskujte se na domu. Ne prirejte zabav ali drugih druženj.

5. Individualni nakupi

Po nakupih hodite individualno in ne v parih.

Priporočljivo je, da se nakupi izvajajo največ enkrat na teden.

6. Zaloga zdravil

Če ste kronični bolnik, poskrbite za vsaj 30-dnevno zalogo vaših predpisanih zdravil. Pišite osebnemu zdravniku za elektronski recept. NE hodite v zdravstveni dom! V kolikor je nujno – prej pokličite.

7. Delo od doma

Če je mogoče, delajte od doma.

8. Brez potovanj

Upamo, da je sedaj to jasno: ne potujte v tujino. Odpovejte tako službena kot zasebna potovanja.

9. Razkuževanje osebnih predmetov

Razkužujte vse osebne predmete, ki jih dnevno držite v rokah, oziroma tiste, s katerimi ste v stiku. To so telefoni, tipkovnice, ključi, ter predmeti, ki se jih pogosto dotikamo.

Kaj storiti, če sumite na okužbo?

1. Če pri sebi opazite bolezenske znake (vročino, kašelj, oteženo dihanje, ki je značilno za pljučnico), **ostanite doma, izogibajte se stikom z drugimi ljudmi.**

2. **PO TELEFONU** se posvetujete s svojim izbranim osebnim zdravnikom. Če ta ni dosegljiv, pokličite najbližjo dežurno ambulanto, kjer boste prejeli nadaljnja navodila. Telefonske številke so:

- Za odrasle (pon–čet: 8.00–20.00, pet: 8.00–15.00): 051 656 580 in 051 656 588.
- Za otroke (pon–pet: 8.00–15.00): 051 656 509.
- Urgentni center Šempeter: 05 330 1117.

3. Zdravnik bo potrdil ali ovrgel sum na okužbo.

Če bo sum upravičen, vas bo zdravnik napotil v zdravstveno ustanovo (t. i. vstopna točka za odvzem brisa).

4. Do te zdravstvene ustanove se peljite z osebnim avtomobilom in **NE z javnim prevozom** (avtobus, taksi). Kašljajte v robec ali rokav. Pred odhodom od doma si umijte roke z vodo in milom.

5. Zdravnik, ki vam bo vzel bris, bo glede na vaše zdravstveno stanje ocenil, kje boste počakali na rezultate testa.

6. Po prejemu rezultata vas bo zdravnik obvestil o nadaljnjih ukrepih.

Pravilna higiena kašlja

— Novi koronavirus SARS-CoV-2 —

1



Preden zakašljate/kihnete si pokrijte usta in nos s papirnatim robčkom.

ali

2



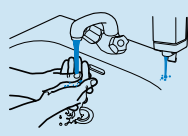
Zakašljajte/kihnite v zgornji del rokava.

3



Papirnat robček po vsaki uporabi odvrzite v koš.

4



Po kašljanju/kihanju si umijte roke z milom ter vodo.

Več informacij na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje: www.nijz.si.

NIJZ Nacionalni inštitut za javno zdravje

Nasveti za umivanje rok

— Novi koronavirus SARS-CoV-2 —

1



Roke najprej dobro splaknemo pod toplo tekočo vodo.

2



Z milom, ki ga naneseemo po celotni površini rok, si drgnemo roke **1 minuto**, po vseh predelih (dlani, hrbtišča, med prsti, palca in tudi pod nohti obeh rok).

3



Milo dobro speremo z rok s toplo vodo.

4



S papirnato brisačo za enkratno uporabo si roke obrišemo do suhega. Pipo zapremo s papirnato brisačo in pazimo, da se je z umitimi rokami ne dotaknemo več.

Več informacij na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje: www.nijz.si.

NIJZ Nacionalni inštitut za javno zdravje

10. Medsosedska pomoč in solidarnost

Predhodno se dogovorite s svojim sosedom ali prijatelji, da za vas v dneh morebitne karantene poskrbijo za logistično oskrbo z nujnimi potrebščinami, ki vam bodo morebiti pošle.

11. ABSOLUTNO UPOŠTEVANJE NAVODIL ZDRAVSTVENEGA OSEBJA TER SPOŠTLJIV ODNOS

Ne dovolimo si, da ne upoštevamo priporočil zdravstvenega osebja in strokovnjakov. Imejmo absolutno spoštljiv odnos.

Navodila, kako ravnati, da se zaščitimo pred okužbo s koronavirusom, so dostopna tudi na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje na povezavi: www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019.

Z doslednim upoštevanjem higienskih navodil, navodil glede druženja in z medsebojno solidarnostjo dokažimo vsem, da nam ni samo zase temveč, da nam je mar tudi za ljudi okoli nas.

Civilna zaščita Občine Šempeter-Vrtojba



Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini Šempeter-Vrtojba. Glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS pod zaporedno številko 1728.

Letnik X, številka 1

Izdajatelj: OBČINA ŠEMPETER-VRTOJBA, Trg Ivana Roba 3a, 5290 Šempeter pri Gorici, zanj župan Milan Turk
E-naslov: glasilo@sempeter-vrtojba.si
Odgovorna urednica: Lara Soban
Uredniški odbor: Nataša Brisko, Haideja Černe, Roberta Filipič, Kenny Jan, Ana Stergulc
Lektoriranje: Nika Birska
Oblikovanje: Blaž Erzetič
Tisk: Tiskarna Present, Ljubljana
Fotografija na naslovnici: Leo Chane
Naklada: 2650 izvodov

Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi za tisk tako po obsegu kot po izrazu. Rokopisov ne vračamo. Prispevkov z nezakonito, žaljivo, zavajajočo, sporno ali moralno neprimerno vsebino ne bomo objavljali. V Glasilu se proti plačilu v skladu s sprejetim cenikom objavljajo tudi oglasna sporočila pod pogoji navedenimi v ceniku

Šempeter pri Gorici, marec 2020

								AVTOR: GREGA RIHTAR	KRATKO ŽENSKO OGRINJALO	ZVOČNI ZNAK ZA NEVAR- NOST	NEKD. ITA- LIJANSKI NOGOME- TAŠ (ALES- SANDRO)	LISTINA PRAVNE NARAVE	DOBA, KI TRAJA STO LET	JUDOVSKO VERSKO SLOVSTVO	KRAJ NA RUŠKEM POHORJU S SMU- ČISCI
								REMLJU PODOBNA IGRA S KARTAMI							
								VOLILNI MOŽ V ZDA							
								ARGENTI- SKI NOGO- METAŠ (JAVIER)							
								MADŽAR- SKI NOVELIST IN DRAMA- TIK JOKAI	OZEK KONEC POLOTOKA			SL. PISEC (IVAN) FRANC. IGRALKA MOREAU			
						PRIROJENA SPODOB- NOST	ANŽE KOPITAR								
KONZER- VIRANJE ZELENE KRME S KISANJEM V SILOSU	AVTOKRI- TIČNOST	PRIPADNIK IRACIO- NALIZMA	KLAS PRI- OVSU ALI PROSU	JAPONSKI PISATELJ (KOBŌ)	LIČINKA, KI IMA GRIZALO	POKRAJINA NA JZ SAVDSKE ARABJE	NES- KONČNA DOBA		KOMIK VALIČ	HRVAŠKA IGRALKA BORTO- LAZZI					
							NARAVA, ČUD BARVILO ZA LAŠE, KANA			ZEVSŌV SIN, EAK AMERISKI IGRALEC (WARREN)					
OKRASEK V ARAB- SKEM SLOGU															AMERIŠKA IGRALKA WEST
PRAZNIK, POSVEČEN MATERAM													ERNA MUSER NEKDANJA SREDNJA ŠOLA		
OLIVER CROM- WELL			ZDRAVNIK NA KLINIKI	KROŽNA VAS AFR. LJUDSTEV PEVKA BARUCA					KRSTA	NEPRIČA- KOVANA SREČA DOMOVINA IRCEV					
ŽENSKO OBLAČILO, KRILO						POLJSKO-FRANCOSKA FIZIČARKA SKŁODOWSKA-CURIE SLONU PODOBEN IZUMRLI SESALEC					FIGURA PRI ČETVORKI JED IZ OLUŠČENE- GA PROSA				
ZVITEK V OBLIKU VALJA					IGRALKA RINA	MESTO V SREDNJI DALMACIJI AM. PEVKA SUMMER							IGLASTO DREVO	MESTO V JUGO- ZAHODNI NIGERIJI	
REKA IN MESTO V VZHODNI KOLUMBIJI								IZPITJE NA DUŠEK		SLIKOVITO MESTO V JUŽNI FRANCIJI					
GRŠKI BOG SMRTI								PREGOVOR TALNA OBLOGA		SLOVENSKI IGRALEC IN HAR- MONIKAR (JANEZ)					
REKA NA JUGO- VZHODU KAZAH- STANA				LATINSKE ČRKE KLASICI- STIČNEGA SLOGA						REKA, KI TEČE SKOZI BERN, AAR					
CIGARETNI OGOREK				GRŠKA BOGINJA PREPIRA, ERIDA	GRAFIČNI ZNAK ZA TON SRB. PEV- KA TRŽAN						Ime in priimek _____ Naslov _____ _____ Telefon _____				
NACE SIMONČIČ			EGADSKI OTOKI MESTO NA SV POLJSKE						NEMŠKI FILOZOF (GEORG)						
ŠPANSKA BALERINA (CAROLINA)						ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA									
SKLICANJE						ORGAN ZA VOHANJE									
URADNA PRISTOJ- BINA						TRINITRO- TOLUEN									

POMOČ: ALBI-mesto v južni Franciji, ELEKTOR-volilni mož v ZDA, GOČA-srbska pevka Tržan, INIRIDA-reka in mesto v Kolumbiji, MASTODONT-izumrli sesalec

Rešeno križanko nam s potrebnimi podatki pošljite do 8. maja 2020 na: Občina Šempeter-Vrtojba, Trg Ivana Roba 3a, 5290 Šempeter pri Gorici, s pripisom Nagradna križanka.

Kozmetični salon Naj poklanja:

1. nagrada: pedikura,
2. nagrada: manikura,
3. nagrada: manikura.

Pravila nagradne križanke in ostale informacije najdete na naši spletni strani
www.sempeter-vrtojba.si.

+++ naj